

**Strategia Rozwoju Lokalnego
kierowanego przez społeczność
na lata 2014 – 2020**

Cerekwica, luty 2016r.

Spis treści

Rozdział I Charakterystyka LGD	4
1. Nazwa LGD	4
2. Obszar LGD	4
3. Mapa obszaru objętego LSR	4
4. Potencjał i doświadczenie LGD	5
5. Struktura LGD	7
6. Organ decyzyjny LGD	8
7. Zasady funkcjonowania LGD	8
Rozdział II Partycypacyjny charakter LSR	9
Rozdział III Diagnoza – opis obszaru i ludności	10
1. Grupy docelowe i obszary interwencji	10
2. Uwarunkowania demograficzne	11
3. Sektor gospodarczy	12
4. Rynek pracy	14
5. Sektor społeczny	16
6. Potencjał turystyczny	16
Rozdział IV Analiza SWOT	18
Rozdział V Cele i wskaźniki	21
Rozdział VI Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru	35
1. Sposób wyboru i oceny operacji	35
2. Sposób ustanawiania kryteriów wyboru	37
Rozdział VII Plan działania	38
Rozdział VIII Budżet LSR	39
Rozdział IX Plan komunikacji	41
Rozdział X Zintegrowanie	43

Rozdział XI Monitoring i ewaluacja	47
Rozdział XII Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	51
Wykaz wykorzystanej literatury	53
Załączniki do LSR.....	55
1. Procedura aktualizacji LSR	56
2. Procedury dokonywania ewaluacji i monitoringu.....	57
3. Plan działania	58
4. Budżet LSR	66
5. Plan komunikacji	67

Rozdział I Charakterystyka LGD

1. Nazwa LGD

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Dolina Samy

2. Obszar LGD

Obszar przewidziany do objęcia Strategią Rozwoju Lokalnego na lata 2014 – 2020 położony jest na zachodzie Polski, w centralno – zachodniej części Wielkopolski, na północny – zachód od Poznania. Obejmuje on zwarty teren 4 gmin: Rokietnica, Tarnowo Podgórne, Kaźmierz, Szamotuły położonych odpowiednio w Powiecie Poznańskim oraz Szamotulskim i jest identyczny z obszarem objętym Lokalną Strategią Rozwoju na lata 2007 – 2013. Teren LGD Dolina Samy to łącznie 69 sołectw i 97 miejscowości.

Bezpośrednie sąsiedztwo z Miastem Poznań sprawia, że opisywany obszar, prócz terenu Gminy Kaźmierz, jest częścią Metropolii Poznań charakteryzującej się wysokim poziomem rozwoju we wszystkich obszarach, co jednocześnie ma wpływ na tempo, charakter i kierunek zmian zachodzących na terenach włączonych do LGD Dolina Samy.

Powierzchnia opisywanego obszaru wynosi 484,78 km². Powierzchniowy udział poszczególnych gmin w strukturze przestrzennej obszaru przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 1 Powierzchnia obszaru objętego LSR

Gmina	Powierzchnia w km ²	Udział procentowy
Kaźmierz	128,20	26,44 %
Rokietnica	79,31	16,36 %
Szamotuły	175,52	36,21 %
Tarnowo Podgórne	101,75	20,99 %
LGD Dolina Samy	484,78	100 %

Źródło: www.kazmierz.pl; www.rokietnica.pl; www.szamotuly.pl; www.tarnowo-podgorne.pl

Na koniec 2013 roku opisywany obszar zamieszkiwało 75.640 osób. Liczbę ludności obszaru LGD Dolina Samy przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 2 Liczba ludności obszaru LGD Dolina Samy

Gmina	Liczba ludności (stan na dzień 31.12.2013 r.)
Kaźmierz	7.965
Rokietnica	14.565
Szamotuły	29.656
Tarnowo Podgórne	23.454
LGD Dolina Samy	75.640

Źródło: www.stat.gov.pl (Bank Danych Lokalnych)

3. Mapa obszaru objętego LSR

Wskazany obszar charakteryzuje się spójnością w kontekście geograficznym, spełniając warunek bezpośredniego sąsiedztwa poszczególnych gmin. Obszar objęty strategią obrazuje poniższa mapa:

Mapa nr 1 Obszar LGD Dolina Samy

Źródło: Archiwum Stowarzyszenia LGD Dolina Samy

4. Potencjał i doświadczenie LGD

Celem powołania Lokalnej Grupy Działania Dolina Samy było stworzenie warunków do wykorzystania możliwości finansowania rozwoju obszarów wiejskich w oparciu o środki Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 w ramach Programu LEADER. Inicjatorami powstania formalnych struktur LGD w postaci Stowarzyszenia byli lokalni samorządowcy, którzy zadeklarowali włączenie gmin w obszar LGD, a tym samym stworzyli podstawy do funkcjonowania podmiotu ukierunkowanego na inicjowanie i wspieranie działań przyczyniających się do poprawy jakości życia na opisywanym obszarze wiejskim. Podjęta inicjatywa spotkała się również z dużym zainteresowaniem ze strony sektorów: społecznego i gospodarczego, których przedstawiciele, obok tych z sektora publicznego, stworzyli grupę aktywnych członków Stowarzyszenia. Formalna rejestracja Stowarzyszenia w Krajowym Rejestrze Sądowym nastąpiła w dniu 30.09.2008 roku.

Zgromadzony potencjał umożliwił wdrożenie założeń Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2007 – 2013, a nabyte, 7-letnie doświadczenie stwarza obecnie odpowiednie warunki do kontynuowania funkcjonowania Stowarzyszenia w perspektywie finansowej 2014 – 2020 w oparciu o nową Strategię Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność.

Stowarzyszenie LGD Dolina Samy skupia w swych szeregach członków posiadających odpowiednią wiedzę i kilkuletnie doświadczenie w zarządzaniu organizacją i koordynacją procesów rozwojowych, co stwarza odpowiednie podstawy do dalszego funkcjonowania Stowarzyszenia w obszarze wdrażania środków finansowych z PROW na lata 2014 – 2020. Zarząd i Rada Stowarzyszenia posiadają odpowiednie kompetencje do podejmowania różnorodnych działań związanych m.in. z ogłaszaniem naborów wniosków i ich oceną, budowaniem społecznych relacji, czy też inicjowaniem oddolnych przedsięwzięć z udziałem mieszkańców. Ponadto Stowarzyszenie i jego członkowie posiadają doświadczenie w organizowaniu imprez rekreacyjnych, wydarzeń kulturalnych, jak również wydawaniu materiałów promocyjnych obrazujących potencjał LGD Dolina Samy. Istotnym potencjałem Stowarzyszenia są także trzej pracownicy biura. Wszystkie zatrudnione osoby posiadają

niezbędną wiedzę i kilkuletnie doświadczenie we wdrażaniu i aktualizacji LSR na lata 2007 – 2013 oraz kreowaniu inicjatyw ukierunkowanych na rozwój obszarów wiejskich.

Kontynuowanie działalności, zapoczątkowanej u progu perspektywy finansowej 2007 – 2013, jest niezbędne w celu zachowania ciągłości dotychczasowych działań ukierunkowanych na rozwój obszarów wiejskich, zarówno w przestrzeni infrastrukturalnej, jak również w wymiarze kompetencji społeczno – obywatelskich. Stowarzyszenie LGD Dolina Samy zamierza wspierać działania rozwojowe m.in. w obszarze przedsiębiorczości i rynku pracy, infrastruktury ochrony zdrowia, turystyki, niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej, a także w zakresie wzmocnienia kapitału społecznego poprzez wspieranie organizacji pozarządowych i oddolnych inicjatyw kreowanych przez lokalne społeczności. Ważnym aspektem działalności będzie jednocześnie wspieranie zidentyfikowanych grup defaworyzowanych wymagających interwencji w celu poprawy ich położenia.

Dotychczasowe doświadczenia związane z wdrażaniem założeń Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach Programu LEADER wynikają z szeregu podjętych działań i zrealizowanych operacji. W katalogu najważniejszych działań strategicznych wymienić należy: przeprowadzenie 7 cykli konsultacji dla wnioskodawców, zorganizowanie 7 naborów wniosków o przyznanie pomocy, weryfikację i ocenę 278 złożonych wniosków, wykorzystanie, w oparciu o udzielone dotacje dla Beneficjentów, budżetu na poziomie 5.518.717,98 złotych, co stanowiło 82,19% dostępnych środków finansowych w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”. Działaniom tym towarzyszył szereg inicjatyw inspirowanych przez Stowarzyszenie LGD Dolina Samy. Wśród nich na uwagę zasługują operacje związane z: realizacją międzyregionalnego projektu współpracy pn. „Wielkopolskie Wioski Tematyczne” (partner Stowarzyszenie Puszcza Notecka), organizacją imprez kulturalnych, edukacyjnych i rekreacyjno – sportowych (m.in. Przegląd Kapel Podwórkowych, Noc Świętojańska, Piknik „Żyj zdrowo i aktywnie”) oraz wydawaniem publikacji promujących potencjał obszaru LGD (m.in. Przewodnik Turystyczny Dolina Samy, Szlaki Turystyczne Doliny Samy). Dodatkowo, poza wykorzystywaniem środków finansowych dostępnych w ramach PROW 2007 – 2013, Stowarzyszenie LGD Dolina Samy zrealizowało kilka projektów współfinansowanych z innych źródeł. Wśród nich wymienić należy: „Rajd rowerowy Doliny Samy – Zabierz serce na rower” – dotacja z Gminy Rokietnica w wysokości 1.000 zł, „Wakacyjny Klub Młodych Turystów” – dotacja z Powiatu Poznańskiego w wysokości 2.408 zł.

Podjęte działania i zrealizowane operacje przyczyniły się do osiągnięcia zamierzonych celów koncentrujących się na propagowaniu idei Programu LEADER, wspieraniu procesów rozwojowych i aktywizowaniu lokalnych społeczności z terenów wiejskich do wspólnego działania na rzecz swoich środowisk. Dzięki temu udało się wzmocnić potencjał infrastrukturalny przedsiębiorstw i lokalnych wspólnot, a także stworzyć ciekawe oferty spędzania wolnego czasu podnoszące aktywność mieszkańców terenu LGD, a w konsekwencji zminimalizować oddziaływanie funkcjonującego stereotypu „polskiej wsi” postrzeganej jako obszar o małych perspektywach rozwojowych, skazanej na ciągłą wegetację.

Zdobyte doświadczenie i posiadany potencjał osobowy umożliwią skuteczne wdrażanie założeń rozwojowych w perspektywie finansowej 2014 – 2020. W celu utrzymania efektywności działań przewiduje się zaangażowanie do prac w Radzie i innych organach Stowarzyszenia osób posiadających odpowiednie kwalifikacje i przygotowanie merytoryczne nabyte w procesie wdrażania LSR na lata 2007 – 2013. Stawiając na profesjonalizację działań mających na celu skuteczne transferowanie środków finansowych na inwestycje, w tym tworzenie miejsc pracy i pozostałe

operacje zakłada się prowadzenie konsultacji z udziałem wykwalifikowanych ekspertów skupionych w Stowarzyszeniu, bądź z nim współpracujących. Przy wykorzystaniu wypracowanych sieci współpracy, dążąc do wzmocnienia społecznej integracji i rozwoju kapitału społecznego obszaru LGD, planuje się pogłębianie wzajemnych kontaktów pomiędzy podmiotami podejmującymi działania na rzecz lokalnych społeczności. Ważnym aspektem będzie kreowanie zachowań przyczyniających się do zawiązywania partnerstw i realizacji wspólnych inicjatyw na przykładzie utworzonych w minionej perspektywie finansowej wiosek tematycznych.

5. Struktura LGD

Funkcjonująca Lokalna Grupa Działania, jako szerokie partnerstwo, skupia w swojej strukturze przedstawicieli różnych sektorów, dzięki czemu przy określaniu celów rozwojowych i wdrażaniu stosownych rozwiązań możliwe jest uwzględnianie wszystkich oczekiwań związanych z poprawą warunków funkcjonowania lokalnych środowisk. Stworzona struktura partnerstwa obejmuje przedstawicieli sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego, będących mieszkańcami tego obszaru, którzy stanowią ważne ogniwo w procesie kreowania oddolnych inicjatyw. Lokalną Grupę Działania Dolina Samy, działającą w formie stowarzyszenia, tworzy formalnie 65 członków reprezentujących w/w sektory. Są to zarówno osoby fizyczne jak i podmioty prawne. Sektor publiczny obejmuje 16 członków, sektor społeczny 32 członków, a sektor gospodarczy 16 członków. Reprezentowani są również mieszkańcy. Zrzeszeni członkowie (m.in. rolnicy, przedsiębiorcy, nauczyciele, prawnicy, lekarze, pracownicy samorządowi, reprezentanci III sektora) prócz społecznej pracy na rzecz Stowarzyszenia, na co dzień w ramach swoich obowiązków zawodowych poruszają się w różnorodnych obszarach społeczno – gospodarczych, dzięki czemu nabytą wiedzę oraz zdobyte doświadczenia i umiejętności wykorzystują z korzyścią do celów związanych z rozwojem Stowarzyszenia LGD Dolina Samy. Wartym podkreślenia jest fakt, że skład grupy jest reprezentatywny dla lokalnej społeczności i uwzględnia wszystkich przedstawicieli, co jest istotne z punktu widzenia realizacji LSR. Specyfika budowania partnerstwa, towarzysząca funkcjonowaniu LGD, sprawia, że liczba członków ulega ciągłej zmianie, co wynika ze stopniowego włączania nowych grup interesów oraz środowisk społecznych i zawodowych, a co za tym idzie poszerzania reprezentacji partnerstwa o przedstawicieli tych podmiotów.

Dzięki stworzonej strukturze partnerstwa możliwe jest odpowiednie ukierunkowanie założeń strategii zakładającej prowadzenie działań związanych z rozwojem sfery przedsiębiorczości, tworzeniem miejsc pracy, ograniczaniem wykluczenia społecznego, rozwojem infrastruktury użyteczności publicznej i budową społecznego partnerstwa z udziałem lokalnych społeczności. Skuteczne wdrażanie tych założeń, w oparciu o udzielane dotacje, organizowane spotkania i szkolenia, przygotowywane materiały, inicjowane przedsięwzięcia, zapewnią przedstawiciele poszczególnych sektorów skupionych w Lokalnej Grupie Działania. Obecność przedsiębiorców umożliwi efektywne inicjowanie działań związanych z przedsiębiorczością i lokalnym rynkiem pracy, a aktywność przedstawicieli z sektora publicznego i społecznego, a także mieszkańców przyczyni się do poszerzenia działań na rzecz integracji i wzmocnienia kapitału społecznego.

Odbiorcami inicjowanej pomocy będą zdiagnozowane grupy defaworyzowane, do których należą osoby bezrobotne, osoby o niskich dochodach, korzystające z pomocy społecznej, osoby odchodzące z rolnictwa poszukujące nowego źródła dochodów, osoby do 25 roku życia wchodzące na rynek pracy i osoby po 50 roku życia, nowi/napływowi mieszkańcy obszaru LGD Dolina Samy, dzieci, młodzież i dorośli pozbawieni dostępu do miejsc umożliwiających spędzanie wolnego czasu.

Komunikowanie się z wymienionymi grupami odbywać się będzie przy wykorzystaniu różnych metod umożliwiających wdrażanie działań pomocowych, dzięki którym zainteresowane osoby uzyskają realne wsparcie mające wpływ na zmianę ich niekorzystnej sytuacji życiowej. Podstawową formą komunikacji będą indywidualne konsultacje i dedykowane spotkania przybliżające założenia strategii, możliwości uzyskania wsparcia, a także katalog niezbędnych działań koniecznych do przeprowadzenia w celu otrzymania wsparcia. Pośrednią formą komunikacji będą publikowane ogłoszenia o naborach wniosków, jak również organizowane wydarzenia promujące założenia Programu LEADER, w trakcie których rozpowszechniane będą informacje o możliwym zakresie pomocy. Przedstawicielom zdiagnozowanych grup dedykowane będą operacje związane z podejmowaniem działalności gospodarczej, podnoszeniem poziomu wiedzy i umiejętności praktycznych, kreowaniem ofert związanych z zagospodarowywaniem czasu wolnego, aktywnym włączaniem przedstawicieli lokalnych środowisk w działania na rzecz najbliższego otoczenia. Wsparcie grup defaworyzowanych uwzględnia budżet LSR, w którym przeznaczono na ten cel ponad 50 % dostępnych środków finansowych.

6. Organ decyzyjny LGD

Rada Stowarzyszenia LGD Dolina Samy, jako organ odpowiedzialny za ocenę i wybór operacji na poziomie lokalnym, zgodnych z obowiązującą strategią, w swojej strukturze odzwierciedla obowiązujące wytyczne zakładające zachowanie odpowiednich proporcji w reprezentatywności poszczególnych grup interesu. W powołanej Radzie ani władza publiczna, ani żadna pojedyncza grupa interesu nie posiada więcej niż 49% praw głosu przy podejmowaniu decyzji przypisanych organowi decyzyjnemu.

Powoływany organ może skupiać w swojej strukturze od 4 do 12 osób wywodzących się z terenu gmin tworzących LGD Dolina Samy (gminy: Kaźmierz, Rokietnica, Szamotuły, Tarnowo Podgórne). Członkowie Rady reprezentują zarówno sektor publiczny, jak również społeczny i gospodarczy, co gwarantuje pełną transparentność w działaniu i umożliwia zachowanie zasady reprezentatywności lokalnych społeczności.

7. Zasady funkcjonowania LGD

Lokalna Grupa Działania Dolina Samy w okresie 2014 – 2020 funkcjonuje w formie stowarzyszenia „specjalnego” posiadającego osobowość prawną, zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 7 kwietnia 1989r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001r. Nr 79, poz. 855, z późn. zm.) oraz Ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. z 2015r. poz. 378). W Stowarzyszeniu obok osób fizycznych członkami zwyczajnymi są osoby prawne, w tym jednostki samorządu terytorialnego, z wyłączeniem województw, a nadzór nad nim sprawuje marszałek województwa. Poza tym w Stowarzyszeniu obok walnego zebrania członków, zarządu oraz organu kontroli wewnętrznej, funkcjonuje dodatkowy organ jakim jest rada odpowiedzialna za podejmowanie decyzji w sprawie wyboru operacji realizowanych w ramach LSR. Dodatkowo Stowarzyszenie może prowadzić działalność gospodarczą służącą realizacji LSR.

Głównym dokumentem regulującym funkcjonowanie Stowarzyszenia jest Statut określający podstawowe zasady działania Stowarzyszenia, funkcjonowania członków i jego organów oraz przeprowadzania procedur wyborczych. Uchwalanie Statutu i wprowadzanie zmian w jego zapisach przypisane jest do kompetencji Walnego Zebrania.

Dodatkowymi dokumentami regulującymi funkcjonowanie struktur Stowarzyszenia są: Regulamin Rady, Regulamin Zarządu oraz Regulamin biura. Regulamin Rady definiuje jej wewnętrzną organizację wskazując jednocześnie tryb postępowania w procesie oceny i wyboru wniosków o przyznanie pomocy. Funkcjonowanie Zarządu Stowarzyszenia opiera się o wewnętrzny regulamin określający szczegółowe uprawnienia i organizację pracy Zarządu oraz tryb obradowania jego członków. Do kompetencji Zarządu zalicza się ustalanie Regulaminu biura określającego zasady jego funkcjonowania oraz ramowy zakres działań poszczególnych pracowników.

Całością prac Stowarzyszenia kieruje Zarząd wyznaczając kierunki konkretnych działań, uwzględniając przy tym postanowienia Walnego Zebrania Członków oraz wytyczne i rekomendacje przekazywane przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Urząd Marszałkowski będący organem nadzorującym. Bezpośrednim realizatorem przedsięwzięć jest biuro Stowarzyszenia odpowiedzialne za koordynowanie wszelkich prac związanych z wdrażaniem strategii (prowadzenie konsultacji, przeprowadzanie naborów wniosków, organizowanie wydarzeń promocyjnych i aktywności, wydawanie materiałów promocyjnych).

Rozdział II Partycypacyjny charakter LSR

Biorąc pod uwagę partycypacyjny charakter strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność należy podkreślić, iż w proces opracowywania przedmiotowego dokumentu zostali zaangażowani mieszkańcy obszaru LGD Dolina Samy. Strategia przygotowana została przy aktywnym udziale społeczeństwa, przez co odzwierciedla problemy zgłaszane przez mieszkańców i towarzyszące im cele mające przyczynić się do zneutralizowania zidentyfikowanych obszarów problemowych.

Bezpośredni udział mieszkańców umożliwiły zorganizowane konsultacje społeczne (Szamotuły 08.09.2015r., Cerekwica 10.09.2015r., Tarnowo Podgórne 15.09.2015r., 16.09.2015r.), na których wszyscy zainteresowani, w tym przedstawiciele grup defaworyzowanych, mieli szansę wskazania mocnych i słabych stron obszaru oraz zdefiniowania zagadnień problemowych występujących na terenie LGD Dolina Samy. Możliwe stało się także określenie celów i odpowiadających im wskaźników. Dodatkowym aspektem konsultowanym z mieszkańcami były kwestie związane z zasadami i kryteriami wyboru operacji, jak również z monitorowaniem i ewaluacją wdrażanej strategii. Przeprowadzone konsultacje pozwoliły jednocześnie określić założenia planu komunikacyjnego wskazującego formy i narzędzia komunikowania się z otoczeniem na etapie podejmowania działań wynikających z treści LSR.

Do włączenia mieszkańców w proces opracowywania LSR wykorzystano kilka metod partycypacyjnych.

Etap diagnozy obszaru, w tym definiowania potrzeb i problemów, oparty został o ogólnodostępne warsztaty, w trakcie których obecne osoby brały udział w grupowych wywiadach umożliwiających zgromadzenie informacji z tego zakresu. Jako narzędzia pomocnicze zastosowano ankiety i arkusze z tabelami analizy SWOT ułatwiającymi uporządkowanie zagadnień niezbędnych do zidentyfikowania problemów występujących na diagnozowanym obszarze.

Proces określenia celów i wskaźników przeprowadzono wykorzystując do tego formułę ogólnodostępnych warsztatów w połączeniu z indywidualnymi konsultacjami, w trakcie których wypełniane były formularze fiszek projektowych. Takie podejście umożliwiło identyfikację potencjalnych projektów i sformułowanie celów będących odpowiedzią na wcześniej określone problemy.

Ważnym aspektem współpracy z mieszkańcami było także określenie zasad i kryteriów wyboru projektów, jak również założeń odnoszących się do planu komunikacji oraz działań związanych z monitoringiem i ewaluacją strategii na etapie jej realizacji. Wypracowanie wspólnego stanowiska umożliwiły grupowe wywiady, które przyczyniły się do wskazania kluczowych zagadnień związanych efektywnym wdrażaniem strategii.

Prócz informacji wygenerowanych w oparciu o cykl konsultacji społecznych istotnym wkładem przy definiowaniu najważniejszych założeń nowej LSR były wcześniejsze badania ewaluacyjne i dane z monitoringu zgromadzone w trakcie wdrażania poprzedniej strategii na lata 2007 – 2013.

W wyniku podjętych działań konsultacyjnych ustalono, iż do podstawowych problemów na obszarze LGD Dolina Samy należy zaliczyć występowanie grupy osób trwale bezrobotnych, które oczekują wsparcia w znalezieniu pracy. Uznano, że jedną z form pomocy powinno być tworzenie dedykowanych miejsc pracy umożliwiających podjęcie przez te osoby stałego zatrudnienia. Jako drugi wiodący problem wskazano małą aktywność lokalnych społeczności w działaniach na rzecz swojego otoczenia i powiązany z tym fakt niskiego poziomu integracji mieszkańców będący pokłosiem lawinowego napływu nowych mieszkańców osiedlających się na opisywanym obszarze. W tym przypadku drogą do zmiany zaobserwowanych zachowań powinno być przeznaczanie środków finansowych na różnego rodzaju działania aktywizujące (edukacyjne, sportowe, rekreacyjne, turystyczne, kulturalne, artystyczne) i poszerzające lokalny kapitał społeczny.

Zdiagnozowane obszary problemowe pozwoliły zredagować najważniejsze cele, do których zaliczamy: „Rozwój przedsiębiorczości i wzrost zatrudnienia na obszarze LGD Dolina Samy”, „Rozwój infrastruktury użyteczności publicznej na obszarze LGD Dolina Samy”, „Rozwój zasobów ludzkich obszaru LGD Dolina Samy”, „Zwiększenie partycypacji lokalnych społeczności w rozwój obszaru LGD Dolina Samy” oraz „Wzmocnienie tożsamości kulturowej lokalnych społeczności z obszaru LGD Dolina Samy”.

Opisane podejście, opierające się na wykorzystaniu danych historycznych i zaangażowaniu w cały proces tworzenia strategii przedstawicieli lokalnego społeczeństwa, umożliwiło samodzielne opracowanie LSR przez pracowników i członków Stowarzyszenia LGD Dolina Samy, bez konieczności zlecenia przeprowadzenia całej operacji dla podmiotu zewnętrznego specjalizującego się w przygotowywaniu podobnych dokumentów strategicznych. Przyjęcie takiego modelu wypracowania strategii wykluczyło zaistnienie sytuacji, w której otrzymana strategia byłaby jedynie kopią ogólnego szablonu stosowanego przy opracowywaniu strategii dla innych lokalnych grup działania. Autorskie podejście do dokumentu gwarantuje rzetelność podjętych czynności i trafność przyjętych założeń, co w efekcie przełoży się na wysoką efektywność wdrażanych przedsięwzięć.

Rozdział III Diagnoza – opis obszaru i ludności

1. Grupy docelowe i obszary interwencji

Założenia strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność ukierunkowane są na wsparcie grup szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR oraz problemów i obszarów interwencji odnoszących się do tych grup. Do grup defaworyzowanych zaliczamy:

- osoby bezrobotne,
- osoby o niskich dochodach, korzystające z pomocy społecznej,
- osoby odchodzące z rolnictwa, poszukujące nowego źródła dochodów,

- osoby do 25 roku życia wchodzące na rynek pracy i osoby powyżej 50 roku życia,
- nowi/napływowi mieszkańcy obszaru LGD Dolina Samy,
- dzieci, młodzież i dorośli pozbawieni dostępu do miejsc umożliwiających spędzanie wolnego czasu.

Główny nacisk przy wdrażaniu LSR położony zostanie na kreowanie działań związanych z rozwojem przedsiębiorczości w powiązaniu z tworzeniem nowych miejsc pracy. Podstawowym nurtem w tym zakresie będzie wspieranie istniejących firm ukierunkowanych na rozwój prowadzonej działalności i zwiększanie zatrudnienia oraz oferowanie narzędzi ułatwiających podejmowanie działalności gospodarczej przez osoby zainteresowane samozatrudnieniem. Takie działania mają stworzyć warunki do poprawy położenia wskazanych grup defaworyzowanych, w tym osób pozostających bez zatrudnienia, wchodzących na rynek pracy, odchodzących do rolnictwa, borykających się z problemami niskich dochodów.

Istotny kierunek działań skoncentruje się również na wspieraniu przedsięwzięć związanych z pobudzaniem procesów integracji lokalnych społeczności, w których występuje duży odsetek nowych mieszkańców. Dążąc do budowy spójnego i aktywnego społeczeństwa wdrażana pomoc ukierunkowana zostanie na tworzenie odpowiedniej infrastruktury umożliwiającej spędzanie wolnego czasu, a także wspieranie różnorodnych oddolnych inicjatyw z udziałem mieszkańców, organizowanych przez nich samych, bądź lokalne organizacje pozarządowe. Wspólne działania na rzecz najbliższego otoczenia mają przyczynić się do wyeliminowania istniejących problemów społecznych negatywnie wpływających na prawidłowe funkcjonowanie lokalnych społeczności zamieszkujących obszar LGD Dolina Samy.

2. Uwarunkowania demograficzne

Opisywany obszar charakteryzuje się dużymi zmianami demograficznymi podyktowanymi lawinowym napływem nowych mieszkańców osiedlających się w poszczególnych gminach. Zmianę liczby ludności obszaru LGD Dolina Samy na przestrzeni lat przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 3 Liczba ludności obszaru LGD Dolina Samy

Gmina	Liczba ludności (stan na dzień 31.12.2007 r.)	Liczba ludności (stan na dzień 31.12.2013 r.)
Każmierz	7.368	7.965
Rokietnica	10.303	14.565
Szamotuły	28.737	29.656
Tarnowo Podgórne	19.709	23.454
LGD Dolina Samy	66.117	75.640

Źródło: www.stat.gov.pl (Bank Danych Lokalnych)

Na koniec 2013 roku teren LGD Dolina Samy obejmował 36.710 mężczyzn i 38.930 kobiet, przy średniej gęstości zaludnienia 156 osób na 1 km², przewyższającej średnią dla Polski – 123 osoby na km² i Województwa Wielkopolskiego – 116 osób na km² (źródło: Bank Danych Lokalnych).

Przedstawione dane obrazują, iż na przestrzeni ostatnich lat liczba ludności obszaru zwiększyła się aż o 9.523 osoby. Największy skok odnotowano w gminach Rokietnica i Tarnowo Podgórne położonych w bezpośrednim sąsiedztwie Poznania. Duży napływ ludności, a także struktura ukształtowanej społeczności, w której dużą część stanowią młodzi ludzie zakładający rodziny,

sprawiają, że wskazana tendencja wzrostu liczby mieszkańców będzie utrzymywała się w kolejnych latach. Potwierdzają to przeprowadzone analizy i opracowane dokumenty (m.in. „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Tarnowo Podgórne” – styczeń 2012, „Prognoza demograficzna Gminy Rokietnica dla celów oświatowych” – maj 2015) oraz na bieżąco obserwowane ruchy migracyjne, które jednoznacznie wskazują tendencję przenoszenia się osób z Poznania na tereny ościenne, a także osiedlania się na opisywanym terenie młodych osób z innych regionów Polski dostrzegających potencjał Metropolii Poznań.

Ma to również przełożenie na strukturę ludności według wieku. Widoczny jest przyrost osób zarówno w przedziale wiekowym 0 – 9 lat, jak również w grupie osób aktywnych zawodowo. Przyrost wśród najmłodszych najbardziej widoczny jest na terenie gminy Rokietnica, gdzie na koniec 2013 roku w tym przedziale wiekowym zarejestrowano 2.329 dzieci, co stanowiło aż 27% ogółu ludności gminy. W pozostałych gminach odsetek dzieci w tym wieku kształtował się odpowiednio: Tarnowo Podgórne 25%, Kaźmierz 24%, Szamotuły 22%. Podobna tendencja zaobserwowana została w szerokiej grupie osób aktywnych zawodowo. Na koniec 2013 roku, na terenie gmin objętych LGD, w przedziale wiekowym (20 – 64) odnotowano 49.497 osób, co stanowiło 65% ogółu ludności całego obszaru. Wynik ponad wskazaną średnią osiągnęła Gmina Rokietnica, gdzie grupa ta wynosiła 68% ogółu ludności (źródło: Bank Danych Lokalnych).

Przedstawione ruchy demograficzne, zaistniałe w stosunkowo krótkim okresie czasu, pociągają za sobą szereg problemów. Prócz tych oczywistych związanych z niewystarczającymi środkami finansowymi niezbędnymi do bieżącego zapewnienia rosnącej liczbie mieszkańców, w tym dzieciom i młodzieży odpowiedniej infrastruktury społecznej (m.in. rekreacyjnej, kulturalnej, turystycznej), występują także problemy związane z integracją społeczności. Napływ ludności z różnych stron, w różnym wieku sprawia, że wszystkie te osoby osiedlając się w nowych miejscach przez długi czas pozostają wyobcowane oraz potrzebują czasu na zawiązanie znajomości i poznanie otoczenia. **Biorąc pod uwagę zidentyfikowaną sytuację i prognozowane tendencje demograficzne nieodzowne jest wdrażanie przedsięwzięć mających na celu przyspieszenie procesów integracji i budowanie spójnych wspólnot lokalnych odpowiedzialnych za rozwój swojego miejsca zamieszkania, poprzez organizowanie różnorodnych wydarzeń (sportowych, rekreacyjnych, turystycznych, kulturalnych, edukacyjnych) włączających do działania mieszkańców z obszaru LGD Dolina Samy. Ważnym aspektem, z uwagi na liczną grupę dzieci i młodzieży, powinno by także kreowanie inicjatyw edukacyjnych i obywatelskich wspomagających ogólny proces nauczania prowadzony w szkołach wszystkich szczebli.**

Szybko postępującym zmianom demograficznym towarzyszą równoległe procesy urbanizacyjne obejmujące swoim zakresem tereny wykorzystywane dotychczas najczęściej na cele rolnicze. W efekcie napływ nowych mieszkańców zaburza strukturę przestrzenną, w której ubywa terenów przyrodniczych i biologicznie czynnych na rzecz tych zurbanizowanych i zamieszkałych.

3. Sektor gospodarczy

Opisywany obszar charakteryzuje się prężną sferą gospodarczą i dużą liczbą podmiotów gospodarczych (firm). Liczbę podmiotów w poszczególnych gminach przedstawia poniższa tabela:

Tabela 4 Liczba podmiotów gospodarczych na terenie LGD Dolina Samy

Gmina	Liczba podmiotów gospodarczych (stan na dzień 31.12.2013 r.)
Kaźmierz	761
Rokietnica	2.144
Szamotuły	3.384
Tarnowo Podgórne	4.724
Ogółem	11.013

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu

Największą liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych odnotowano w gminach: Tarnowo Podgórne – 4.724, Szamotuły – 3.384 i Rokietnica – 2.144. Specyficzny charakter obszaru potwierdza duża liczba firm zlokalizowanych na terenach wiejskich położonych w granicach Metropolii Poznań i jej bezpośrednim sąsiedztwie. W strukturze sektora gospodarczego przeważają podmioty z obszarów produkcji i usług, zdecydowanie dominując nad tymi z sektora rolniczego, co potwierdza marginalność tej działalności na opisywanym obszarze LGD Dolina Samy. W ogólnej liczbie zarejestrowanych podmiotów jedynie 217 firm powiązanych było z rolnictwem.

Koncentrację firm na opisywanym obszarze potwierdza również wskaźnik liczby podmiotów w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym (stan na koniec 2013 roku). W opisywanych gminach w/w wskaźnik ukształtował się na poziomie: 3.166 (Tarnowo Podgórne), 2.304 (Rokietnica), 1.788 (Szamotuły), 1.494 (Kaźmierz). Zestawiając te wskaźniki z wartościami przypisanymi do powiatów i województwa (Powiat Poznański – 2.330, Powiat Szamotulski – 1.492, Województwo Wielkopolskie – 1.803) można zauważyć, iż na opisywanym obszarze funkcjonuje większa liczba firm decydując o wysokim potencjale gospodarczym.

Wśród obszarów z potencjałem rozwojowym mających znaczenie dla społeczno – gospodarczego rozwoju terenów tworzących LGD wymienić należy przedsiębiorczość ukierunkowaną na świadczenie podstawowych usług dla ludności, przetwórstwo spożywcze, ochronę zdrowia, ochronę środowiska, turystykę aktywną.

Przeprowadzona analiza potwierdza jednocześnie, iż w sektorze gospodarczym funkcjonującym na terenie LGD Dolina Samy dominują podmioty prywatne, w tym duża grupa firm rodzinnych i działalności gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne. Wskazuje to na wysoki poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców, a także rosnącą chęć kreowania samo zatrudniania oraz tworzenia nowych miejsc pracy.

Rozwój gospodarczy pogłębiający procesy urbanizacji terenów LGD Dolina Samy i powiązany z tym napływ nowych mieszkańców sprawiają, że w środowisku przybywa osób zainteresowanych prowadzeniem własnej działalności gospodarczej, w której upatrują podstawowe źródło dochodów. W grupie osób zainteresowanych własnym biznesem znajdują się także osoby odchodzące od rolnictwa, które z uwagi na zachodzące zmiany strukturalne zmuszone są do poszukiwania nowego zajęcia. By wspomóc proces rozwoju drobnej przedsiębiorczości nieodzowne jest wdrażanie narzędzi umożliwiających oferowanie zainteresowanym osobom i mikroprzedsiębiorstwom form wsparcia w postaci dotacji na podjęcie działalności gospodarczej i jej rozwój.

Z punktu widzenia prowadzenia działań ukierunkowanych na rozwój gospodarczy opisywany obszar charakteryzuje się rozwiniętą infrastrukturą transportową i komunikacyjną. Najważniejszą

arterią komunikacyjną na tym terenie jest droga ekspresowa S11 wraz z węzłami (Zachodnia Obwodnica Poznania) umożliwiającą swobodny dostęp do głównej, krajowej siatki drogowej, w tym autostrady A2, drogi ekspresowej S5. Z punktu widzenia spójności obszaru istotnymi ciągami komunikacyjnymi są: droga krajowa nr 92 oraz drogi wojewódzkie nr 184 Poznań – Szamotuły, nr 187 Szamotuły – Pniewy i nr 306 Lipnica – Sękowo. Sieć drogową uzupełniają pozostałe drogi powiatowe i gminne stwarzające dogodne warunki do przemieszczania się po obszarze LGD Dolina Samy i komunikowania się pomiędzy poszczególnymi miejscowościami.

Prócz sieci drogowej istotnym ogniwem infrastruktury komunikacyjnej jest linia kolejowa nr 351 Poznań – Szczecin przebiegająca przez teren gmin Rokietnica i Szamotuły. Przyjęte i wdrażane założenia wskazują, iż odcinek tej linii znajdujący się na opisywanym obszarze objęty zostanie Poznańską Koleją Metropolitalną, co w połączeniu z parkingami „park and ride” w jeszcze większym stopniu usprawni poruszanie się mieszkańców i wpłynie na zintegrowanie terenów wchodzących w skład LGD Dolina Samy.

Sprawne poruszanie się po obszarze ułatwia także zintegrowana komunikacja miejska i funkcjonujące na terenie gmin przedsiębiorstwa komunikacyjne świadczące usługi transportowe dla mieszkańców i pracowników miejscowych firm.

Istniejąca sieć powiązań komunikacyjnych jest istotnym czynnikiem wpływającym na spajanie opisywanego obszaru obejmującego cztery sąsiadujące ze sobą gminy oraz tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości.

4. Rynek pracy

Opisywany obszar charakteryzuje się rozbudowaną strukturą rynku pracy i prężnie działającym sektorem gospodarczym. Wynika to z położenia obszaru i jego powiązań z aglomeracją poznańską, która determinuje ich rozwój.

Zestawiając wskaźniki dotyczące bezrobocia na obszarze LGD Dolina Samy, z tymi odnoszącymi się do skali województwa i kraju widać, iż na opisywanym obszarze zachodzą pozytywne procesy związane z rozwojem rynku pracy i budową stabilnego sektora gospodarczego generującego nowe miejsca pracy. Podstawowe wskaźniki bezrobocia przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 5 Wskaźniki bezrobocia rejestrowanego (stan na grudzień 2013r.)

Wskaźnik	Wartość
Stopa bezrobocia w Polsce	13,4%
Stopa bezrobocia w Wielkopolsce	9,6%
Stopa bezrobocia w powiecie poznańskim (ziemskim)	4,5%
Stopa bezrobocia w powiecie szamotulskim	9,3%

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu – Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014

Analizując obszar LGD Dolina Samy w aspekcie poziomu zatrudnienia i występującego bezrobocia, jednoznacznie można stwierdzić, iż na terenie opisywanych gmin występuje stosunkowo niewielkie bezrobocie, a co za tym idzie odnotowywany jest wysoki poziom zatrudnienia. Poziom bezrobocia na opisywanym obszarze przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 6 Liczba bezrobotnych na terenie LGD Dolina Samy (stan na grudzień 2013r.)

Gmina	Liczba bezrobotnych (ogółem)	Kobiety	Mężczyźni	Osoby do 25 roku życia	Długotrwale bezrobotni
Kaźmierz	270	142	128	46	117
Rokietnica	263	154	109	28	79
Szamotuły	1 327	743	584	263	671
Tarnowo Podgórne	382	202	180	41	119
LGD Dolina Samy	2.242	1.241	1.001	378	986

Źródło: Biuletyn Informacyjny WUP w Poznaniu – styczeń 2014

Dla porównania ogólna liczba bezrobotnych w powiecie poznańskim (ziemskim) kształtowała się na poziomie 7.152 osób, a w powiecie szamotulskim na poziomie 3.481 osób – stan na grudzień 2013. Dodatkowo udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wyniósł: gmina Rokietnica – 2,8%, gmina Tarnowo Podgórne – 2,6%, gmina Kaźmierz – 5,3%, gmina Szamotuły – 7,0%, przy średniej dla obszaru LGD Dolina Samy na poziomie 4,43% (stan na grudzień 2013r.). Najwyższy odsetek bezrobotnych według ostatniego miejsca pracy powiązany był z obszarami obejmującymi przetwórstwo przemysłowe, budownictwo, handel, usługi i rolnictwo.

Stosunkowo niski poziom bezrobocia przekłada się na wysoką liczbę pracujących. Na koniec 2013 roku w poszczególnych gminach liczba osób pracujących kształtowała się odpowiednio na poziomie: Rokietnica – 2.392, Tarnowo Podgórne – 19.034, Kaźmierz – 1.053, Szamotuły – 6.144 (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie). Dobrą sytuację w obszarze zatrudnienia potwierdza także wskaźnik przedstawiający liczbę pracujących na 1000 ludności, który osiągnął następujące wartości: Rokietnica – 164, Tarnowo Podgórne – 812, Kaźmierz – 132, Szamotuły – 207. Na uwagę zasługuje sytuacja odnotowana w Gminie Tarnowo Podgórne, gdzie przedstawione wartości znacząco odbiegają od pozostałych, co dobitnie pokazuje istniejący potencjał rynku pracy i sektora gospodarczego.

Wypadkową przedstawionych danych i opisanej rzeczywistości na obszarze LGD Dolina Samy jest poziom dochodu podatkowego gmin na 1 mieszkańca. W tym względzie bryluje Tarnowo Podgórne z kwotą 5.742 zł wyprzedzając Kaźmierz 3.548 zł, Rokietnicę 2.901 zł i Szamotuły 2.650 zł. Średnia dla obszaru LGD wynosi 3.710 zł, a województwa 1.231,41 zł (stan na 31.12.2013r.)

Dla przedstawienia pełnego obrazu sytuacji społeczno – gospodarczej opisywanego obszaru warto również wskazać poziom liczby osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznego – Rokietnica 745, Tarnowo Podgórne 1.137, Kaźmierz 438, Szamotuły 2.465, (stan na 31.12.2013r.).

Pomimo dobrych warunków na rynku pracy niepokojący jest fakt, iż blisko połowa zarejestrowanych bezrobotnych to osoby długotrwale pozostające bez zatrudnienia, które wymagają interwencji w postaci działań aktywizacyjnych. Drugą grupą są osoby do 25 roku życia, dla których konieczne jest stworzenie dogodnych warunków do zaistnienia na rynku pracy, w wielu przypadkach do rozpoczęcia pierwszej pracy lub działalności gospodarczej. Nie można w tym miejscu zapomnieć o osobach osiągających dochody poniżej socjalnego minimum, które zmuszone są do korzystania z pomocy społecznej. Wszystkie te grupy należy zaliczyć do grup

defaworyzowanych i uwzględnić w działaniach ukierunkowanych na rozwój obszaru LGD Dolina Samy, w tym potencjału społecznego.

5. Sektor społeczny

Na obszarze LGD Dolina Samy funkcjonuje rozwinięty sektor społeczny tworzony przez liczne stowarzyszenia, fundacje i inne podmioty działające na rzecz lokalnego społeczeństwa. Istniejące organizacje pozarządowe koncentrują swoją aktywność w różnych obszarach, a wśród nich dominuje sport, rekreacja, edukacja oraz kultura. W gronie najaktywniejszych organizacji pozarządowych zlokalizowanych na terenie LGD Dolina Samy wymienić należy: Fundację Zamek Górków (Szamotuły), PTTK Oddział Szamotuły, Stowarzyszenie Witkowa (Rokietnica), Uczniowski Klub Sportowy Lider Rokietnica, Fundację IBRAS (Rokietnica), Stowarzyszenie Kaźmierz, Stowarzyszenie Orkiestra Dęta Da Capo (Tarnowo Podgórne), Klub Sportowy Tarnovia.

Na koniec 2013 roku wskaźnik liczby organizacji na 10 tys. mieszkańców wynosił: gmina Rokietnica 30, gmina Tarnowo Podgórne 32, gmina Kaźmierz 21, gmina Szamotuły 30 (województwo wielkopolskie 33, powiat poznański 24, powiat szamotulski 30). Przedstawione wartości potwierdzają, że opisywany teren charakteryzuje się rozbudowaną strukturą III sektora, a przeprowadzona analiza ostatnich lat wskazuje na toczący się proces powstawania nowych stowarzyszeń i fundacji, których liczba rośnie z roku na rok. Jest to efekt napływu nowych mieszkańców, którzy starając się wykorzystywać swój potencjał i dążąc do realnego wpływu na rozwój otoczenia zakładają nowe organizacje aktywnie włączające się w kreowanie oddolnych inicjatyw na opisywanym obszarze. Z tego też wynika rosnąca liczba przedsięwzięć związanych z aktywizacją mieszkańców. Podejmowane działania spotykają się z przychylnością lokalnych samorządów, które rozwijają współpracę na płaszczyźnie realizacji wspólnych przedsięwzięć i zlecania zadań publicznych.

Mimo pozytywnych tendencji zaobserwowanych w opisywanej sferze społecznej wymaga ona dalszego wsparcia umożliwiającego utrwalenie procesów rozwojowych, tak aby lokalny III sektor stanowił silnego partnera przy realizacji różnorodnych przedsięwzięć z udziałem podmiotów publicznych i gospodarczych. By osiągnąć ten cel konieczne jest zwiększenie poziomu środków finansowych przekazywanych organizacjom pozarządowym, ułatwiających poszerzenie działalności przez poszczególne stowarzyszenia i fundacje. Stosowne jest także wspieranie działań związanych z rozwojem powiązań sieciowych i współpracy między stowarzyszeniami, dzięki którym możliwe będzie łączenie potencjałów poszczególnych podmiotów i efektywniejsze wdrażanie pomysłów mających wpływ na rozwój otoczenia i poprawę położenia mieszkańców. Efektem tego powinno być zwiększenie ilości realizowanych przedsięwzięć, w tym dla seniorów, osób niepełnosprawnych i potrzebujących, które realnie wpłyną na aktywizowanie mieszkańców i włączanie ich w proces kreowania aktywnego społeczeństwa obywatelskiego.

6. Potencjał turystyczny

Specyfika obszaru i jego położenie w bliskim sąsiedztwie aglomeracji poznańskiej sprawiają, że nie jest to teren typowo turystyczny, aczkolwiek zidentyfikowane zasoby przyrodnicze i historyczno – kulturowe stwarzają warunki do rozwoju regionalistyki i turystyki edukacyjnej/weekendowej z elementami aktywności i emocji. Opisywany obszar charakteryzuje się małą lesistością wynoszącą 11,8 %, co jest wartością mniejszą niż średnia dla Województwa Wielkopolskiego – 25,5%.

Powierzchniowo największe połacie lasów występują w gminie Kaźmierz (15%), a najmniejsze w gminie Tarnowo Podgórne (7%).

Elementem sprzyjającym rozwojowi takiej formy turystyki mogą być pobliskie jeziora i zbiorniki wodne, do których zaliczamy: Jezioro Lusowskie, Jezioro Kierskie, Jezioro Pamiątkowskie, Jezioro Kierskie Małe, Jezioro Bytyńskie oraz Zbiornik (Zalew) Radziny. Niewykorzystanym potencjałem turystycznym jest rzeka Sama, lewobrzeżny dopływ Warty, przepływająca przez teren gmin Tarnowo Podgórne, Kaźmierz i Szamotuły.

Obszar LGD Dolina Samy skupia w swojej strukturze przestrzennej tereny cenne przyrodniczo, stanowiące skupisko chronionych gatunków zwierząt i roślin, które są dogodnym miejscem do prowadzenia działań edukacyjnych. Wśród nich znajdują się:

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) pod nazwą Dolina Samicy – kod obszaru PLB300013 (teren gminy Rokietnica) stanowiący jedną z 10 najważniejszych w Polsce ostoi ptaka bączka. Na wskazanym obszarze Natura 2000 występują między innymi: gęsi biało czelne, gęsi zbożowe, bociany białe, błotniaki stawowe, dzięcioły czarne, ortolany, żurawie zwyczajne, gąsiorki, lerki, podróżniczki, kanie rude, rybitwy rzeczne oraz jar zębaki.
- Pawłowicko-Sobocki Obszar Chronionego Krajobrazu w ciągu ekologicznym Samicy Kierskiej (teren gminy Rokietnica). Dominującym typem chronionego krajobrazu na tym obszarze są pola uprawne, jednakże występują tu również trzcinowiska wzdłuż Samicy Kierskiej, oczka wodne, Jezioro Kierskie Małe oraz niewielkie obszary leśne. Obszar obejmuje tereny wyróżniające się krajobrazowo, o cennych wartościach przyrodniczych, kulturowych i naukowo – dydaktycznych położonych w ciągu ekologicznym Samicy Kierskiej, a jego granice częściowo pokrywają się z obszarem Natura 2000 Dolina Samicy.
- Obszary Chronionego Krajobrazu Rynny Jeziora Lusowskiego i Doliny Samy (teren gminy Tarnowo Podgórne) stanowiące mozaikę różnych zespołów i zbiorowisk roślinnych, głównie jednak związanych z obszarami podmokłymi. Licznie reprezentowane są tam olsy i lasy łęgowe, występuje też forma boru bagiennego. Na opisywanych obszarach stwierdzono występowanie rzadkich, objętych ochroną, gatunków i grup zwierząt: ważek, biegaczy, trzmieli, motyli, mięczaków, płazów, gadów i ssaków. Faunę płazów reprezentuje 12 gatunków, m.in. rzekotka drzewna, kumak, ropuchy.
- Obszar Chroniony Natura 2000 – Grądy Bytyńskie (teren gminy Kaźmierz) obejmujący 4 leśne rezerваты przyrody: „Brzeki koło Starej Gajówki”, „Bytyńskie Brzeki”, „Duszniczki” i „Huby Grzebieniskie”. Cechują się one zarówno bogactwem gatunków drzewiastych (m.in. liczne stanowiska jarząbu brekini), jak i różnorodnością gatunków runa. Najbardziej interesującym gatunkiem jest obuwik, którego stanowisko jest jednym z nielicznych poza południową i południowo-wschodnią Polską. Oprócz niego w runie bardzo pospolicie występują inne gatunki chronione (lilia złotogłów, kruszczyk szerokolistny, listera jajowata, wawrzynek wilczełyko).

W wymiarze kulturowo – historycznym potencjałem sprzyjającym rozwojowi turystyki edukacyjnej i regionalistyki mogą być tereny zlokalizowane w gminie Kaźmierz, gdzie przeprowadzone badania archeologiczne wykazały, trwającą około 10 tysięcy lat, aktywność osadniczą w dolinie rzeki Samy i okolicach Jeziora Bytyńskiego. Uwagę przyciąga Wyspa Komorowska, która w początkach epoki żelaza oraz w średniowieczu pełniła funkcję centrum osadniczego (rówieśnika słynnego grodu w Biskupinie na Pałukach). Przez tereny gminy Kaźmierz przechodził historyczny szlak wymiany handlowej. Świadczą o tym liczne i cenne znaleziska, na czele z parą

miedzianych wołków w jarzmie sprzed 4 tysięcy lat. Z położonym nad rzeką Samą Kaźmierzem związane są także dzieje Pięciu Braci Męczenników, zamordowanych w nocy z 11/12 listopada 1003 r. Tożsamą atrakcją może być dobrze zachowane wczesnośredniowieczne grodzisko położone na skraju wsi Ostrolesie i Jastrowo koło Szamotuł.

Istotnym potencjałem turystycznym, wartym do wykorzystania przy rozwijaniu turystyki weekendowej, są istniejące na tym obszarze zabytki kulturowe i przyrodnicze, gospodarstwa agroturystyczne, gospodarstwa edukacyjne, a także funkcjonujące wioski tematyczne (pierwsze w Wielkopolsce) zlokalizowane w miejscowościach Koźle i Radzyny, oferujące ścieżki edukacyjne i zajęcia z zakresu edukacji ekologiczno – przyrodniczej.

Wartość turystyczną obszaru LGD Dolina Samy stanowią także lokalne produkty spożywcze, rozpoznawalne w regionie i kraju, do których zaliczyć można kozie sery z Witoldzina, czy też oleje tłoczone na zimno ze Śmiłowa (Wielkopolski Olej Rydzowy, Olej Lniany Wielkopolski, Olej Rydzowy posiadający europejski znak Gwarantowanej Tradycyjnej Specjalności).

Opisywany obszar pomimo zidentyfikowanych atutów turystycznych wymaga wdrażania działań, które umożliwią efektywne wykorzystywanie istniejącego potencjału na cele turystyczne. Jednym z obszarów wymagających doinwestowania jest mała infrastruktura turystyczna i rekreacyjna stwarzająca warunki do zagospodarowywania wolnego czasu przez turystów i mieszkańców, a także ułatwiająca przygotowywanie kompleksowej oferty turystycznej. Ograniczona oferta turystyczna, będąca pokłosiem słabo rozwiniętej infrastruktury, jest kolejnym mankamentem obszaru, na terenie którego brakuje odpowiedniej liczby atrakcji/produktów turystycznych kierowanych do turystów i mieszkańców. Biorąc pod uwagę położenie i bliskie sąsiedztwo z aglomeracją poznańską uzasadnione jest tworzenie weekendowych pakietów turystycznych stanowiących ciekawą alternatywę dla krótkich wyjazdów poza miasto umożliwiających poznawanie obszarów wiejskich z ich atrakcjami.

Przeprowadzona diagnoza odzwierciedla jednocześnie spostrzeżenia i wnioski przedstawiane przez mieszkańców w trakcie zorganizowanych spotkań konsultacyjnych (diagnoza partycypacyjna). Zdaniem osób obecnych na konsultacjach istotne jest wspieranie przedsiębiorczości, która stanowi na opisywanym terenie jeden z najważniejszych czynników rozwojowych i dążenie do tworzenia miejsc pracy dających szansę na zaktywizowanie osób trwale bezrobotnych i absolwentów wchodzących na rynek pracy, tworzących zidentyfikowane grupy defaworyzowane. Ważnym aspektem jest jednocześnie stawianie na aktywizację mieszkańców i rozwój lokalnych wspólnot.

Opis obszaru, prócz zobrazowania przestrzennej spójności LGD stworzonej przez sąsiadujące ze sobą gminy, wskazuje również na jego wewnętrzną spójność w innych wymiarach. Jedną z nich jest spójność komunikacyjna zapewniana przez sieć drogową oraz funkcjonujące podmioty gospodarcze świadczące usługi komunikacji publicznej. O spójności obszaru decyduje także sfera gospodarcza z dużą ilością kooperujących firm na terenie poszczególnych gmin.

Rozdział IV Analiza SWOT

Przygotowana diagnoza i pakiet informacji zebranych na spotkaniach konsultacyjnych pozwoliły przeprowadzić analizę SWOT identyfikującą mocne i słabe strony obszaru LGD Dolina Samy oraz obrazującą jednocześnie potencjalne szanse i zagrożenia dla opisywanego terenu. Zgromadzone dane wskazują, iż największym atutem obszaru jest rozwinięty sektor gospodarczy pozytywnie oddziałujący na rynek pracy. Wśród słabych stron dominują czynniki negatywnie wpływające na

integrację mieszkańców i budowanie aktywnego społeczeństwa obywatelskiego. Szczegóły analizy przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 7 Analiza SWOT dla obszaru LGD Dolina Samy

Mocne strony	Odniesienie do diagnozy	Słabe strony	Odniesienie do diagnozy
Duży potencjał ludnościowy obszaru związany z lawinowym napływem mieszkańców	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 2	Niewystarczające środki finansowe na rozwój infrastruktury użyteczności publicznej (turystycznej, rekreacyjnej, kulturalnej)	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 2
Duża liczba dzieci i młodzieży oraz osób w wieku produkcyjnym	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 2	Brak odpowiedniej liczby miejsc umożliwiających spędzanie wolnego czasu przez dzieci, młodzież i dorosłych	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 2
Zaawansowane procesy urbanizacji obszaru	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 2	Niski poziom integracji lokalnego społeczeństwa	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 2
Duża liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych, w tym firm rodzinnych	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 3	Mała liczba inicjatyw obywatelskich wspomagających integrację mieszkańców oraz procesy edukacyjne	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 2
Wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 3	Zmniejszanie się powierzchni terenów zielonych (aktywnych biologicznie)	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 2
Dobrze rozwinięta infrastruktura drogowa i sieć komunikacji podmiejskiej	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 3	Zmiany strukturalne w obszarze rolnictwa	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 2
Dostęp do najważniejszych krajowych arterii komunikacyjnych	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 3	Występowanie grupy osób trwale bezrobotnych i wykluczonych	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 4
Wysoki poziom mobilności mieszkańców na rynku pracy	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 4	Brak narzędzi ułatwiających podejmowanie pracy lub rozwijanie działalności gospodarczej	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 4
Rozwinięty rynek pracy kreujący niski poziom bezrobocia	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 4	Niski poziom środków finansowych dotujących III sektor	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 5

Rozwinięty proces powstawania nowych stowarzyszeń i fundacji	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 5	Mały zakres powiązań sieciowych i współpracy między organizacjami pozarz.	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 5
Dobra współpraca organizacji pozarządowych z samorządem	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 5	Mała liczba inicjatyw kulturalnych dla mieszkańców	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 5
Rosnąca liczba przedsięwzięć związanych z aktywizacją mieszkańców	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 5	Słabo rozwinięta mała infrastruktura turystyczna	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 6
Dostęp do licznych jezior i zbiorników wodnych	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 6	Mała powierzchnia lasów	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 6
Bogate zasoby kulturowe i przyrodnicze sprzyjające rozwojowi turystyki i regionalistyki	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 6	Mała liczba weekendowych pakietów turystycznych	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 6
Funkcjonowanie pierwszych w Wielkopolsce wiosek tematycznych	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 6	Niewykorzystany potencjał turystyczny rzeki Samy	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 6
Szanse	Odniesienie do diagnozy	Zagrożenia	Odniesienie do diagnozy
Zewnętrzne uwarunkowania społ. – gospodarcze wpływające na atrakcyjność obszaru LGD (położenie na terenie i w sąsiedztwie Metropolii Poznań)	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 2	Zmniejszenie wpływu środków finansowych do gminnych budżetów z powodu zmian w przepisach prawa	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 2
Dostępność środków finansowych z UE na rozwój obszarów wiejskich w ramach PROW	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 2	Rosnący poziom zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 2
Wzrastające zainteresowanie inwestorów obszarem LGD Dolina Samy (dostępność komunikacyjna)	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 3	Marginalizacja rolnictwa jako źródła dochodu mieszkańców wsi	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 2

Możliwości pozyskania środków finansowych na rozwój mikroprzedsiębiorstw (samozatrudnienie)	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 4	Niewłaściwa polityka przestrzenna dopuszczająca intensywną urbanizację typowych obszarów wiejskich	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 2
Wzrost znaczenia organizacji pozarządowych w budowaniu lokalnego potencjału	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 5	Wzrastający poziom ryzyka inwestycyjnego w warunkach nasilającej się konkurencji	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 3
Zmiana prawa o stowarzyszeniach ułatwiająca tworzenie nowych organizacji	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 5	Niedostosowanie systemu edukacji do bieżących potrzeb rynku pracy	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 4
Rosnące zapotrzebowanie na usługi turystyczne	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 6	Ograniczony potencjał osobowy i rzeczowy funkcjonujących organizacji pozarządowych	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 5
Pojawianie się nowych trendów w turystyce – rozwój turystyki weekendowej	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 6	Występowanie zmian klimatycznych mających negatywny wpływ na zasoby przyrodnicze stanowiące element lokalnej oferty turystycznej	Diagnoza Rozdział nr III, pkt 6

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział V Cele i wskaźniki

Sformułowane cele ogólne i szczegółowe wraz z przedsięwzięciami odzwierciedlają założenia Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 i są zbieżne z celami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005.

Planowane działania wpisują się w 6 Priorytet unijny w zakresie rozwoju obszarów wiejskich – „Wspieranie włączenia społecznego, ograniczania ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich” i przypisane do niego cele szczegółowe: 6A „Ułatwianie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw, a także tworzenia miejsc pracy”, 6B „Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich”, 6C „Zwiększanie dostępności technologii informacyjno – komunikacyjnych (TIK) na obszarach wiejskich oraz podnoszenie poziomu korzystania z nich i poprawianie ich jakości”.

Zestawienie celów ogólnych i szczegółowych oraz przypisanych do nich przedsięwzięć wraz ze wskaźnikami przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 8 Cele i wskaźniki LSR

1.0	Cel ogólny	Rozwój innowacyjnej przedsiębiorczości i wzrost zatrudnienia na obszarze LGD Dolina Samy						
1.1	Cele	Wspieranie osób podejmujących działalność gospodarczą						
1.2	szczegółowe	Wspieranie istniejących podmiotów gospodarczych						
		Wskaźnik oddziaływania dla celu ogólnego 1.0	Jednostka miary	Stan początkowy 2014 rok	Plan 2022 rok	Źródło danych/sposób pomiaru		
w 1.0	Wzrost średniego poziomu dochodu podatkowego gmin LGD Dolina Samy na 1 mieszkańca w porównaniu z rokiem bazowym o 10%		zł	3.738,90 zł	4.112,79 zł	GUS – Bank Danych Lokalnych		
		Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych 1.1 i 1.2	Jednostka miary	Stan początkowy 2014 rok	Plan 2022 rok	Źródło danych/sposób pomiaru		
w 1.1	Zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych na obszarze LGD o 60 firm		szt.	11.275	11.335	GUS – Bank Danych Lokalnych		
w 1.2	Spadek bezrobocia na obszarze LGD w porównaniu z rokiem bazowym o 0,1%		%	3,28%	3,18%	GUS – Bank Danych Lokalnych		
Przedsięwzięcia	Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja itp.)	Wskaźniki produktu				Źródło danych/sposób pomiaru	
			Nazwa	Jednostka miary	Wartość			
		Początkowa 2014 rok			Końcowa 2022 rok			
1.1.1	Tworzenie nowych podmiotów gospodarczych	Mieszkańcy z obszaru LGD zainteresowani prowadzeniem działalności gospodarczej (m.in. osoby bezrobotne,	Konkurs	Liczba utworzonych nowych podmiotów gospodarczych (samozatrudnienie)	szt.	0	60	Zestawienia projektów, ankiety ewaluacyjne /monitoring projektów

		osoby odchodzące z rolnictwa, absolwenci)						
1.2.1	Inwestycje w rozwój mikro i małych przedsiębiorstw	Przedsiębiorcy z obszaru LGD; Osoby bezrobotne, absolwenci – w kontekście tworzonych miejsc pracy	Konkurs	Liczba wspartych przedsiębiorstw	szt.	0	30	Zestawienia projektów, ankiety ewaluacyjne /monitoring projektów
				Liczba utworzonych miejsc pracy	szt.	0	30	Zestawienia projektów, ankiety ewaluacyjne /monitoring projektów
2.0	Cel ogólny	Rozwój infrastruktury użyteczności publicznej na obszarze LGD Dolina Samy						
2.1	Cele	Poprawa dostępności mieszkańców do niekomercyjnej infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej						
2.2	szczegółowe	Poprawa dostępności mieszkańców do niekomercyjnej infrastruktury kulturalnej						
		Wskaźnik oddziaływania dla celu ogólnego 2.0			Jednostka miary	Stan początkowy 2014 rok	Plan 2022 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
w 2.0		Wzrost liczby lokalnych inicjatyw wykorzystujących infrastrukturę użyteczności publicznej o 25%			szt.	32	40	Informacje od administratorów obiektów/ankiety
		Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych 2.1 i 2.2			Jednostka miary	Stan początkowy 2014 rok	Plan 2022 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
w 2.1		Zwiększenie liczby osób korzystających z infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej o 20%			os.	15.128	18.154	Informacje od administratorów obiektów/ankiety ewaluacyjne
w 2.2		Zwiększenie liczby osób korzystających z infrastruktury kulturalnej o 10%			os.	7.564	8.320	Informacje od administratorów obiektów/ankiety ewaluacyjne

Przedsięwzięcia	Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja itp.)	Wskaźniki produktu					
			Nazwa	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	
					Początkowa 2014 rok	Końcowa 2022 rok		
2.1.1	Budowa/ przebudowa infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej	Mieszkańcy z obszaru LGD	Konkurs Projekt współpracy (I)	Liczba wybudowanych / przebudowanych obiektów turystyczno – rekreacyjnych	szt.	0	7	Zestawienia projektów, ankiety ewaluacyjne /monitoring projektów
2.2.1	Budowa/ przebudowa infrastruktury kulturalnej		Konkurs	Liczba wybudowanych / przebudowanych obiektów kulturalnych	szt.	0	3	Zestawienia projektów, ankiety ewaluacyjne /monitoring projektów
3.0	Cel ogólny	Rozwój zasobów ludzkich obszaru LGD Dolina Samy						
3.1	Cel szczegółowy	Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności praktycznych mieszkańców						
		Wskaźnik oddziaływania dla celu ogólnego 3.0			Jednostka miary	Stan początkowy 2014 rok	Plan 2022 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
w 3.0	Wzrost liczby mieszkańców inicjujących przedsięwzięcia edukacyjne o 50%				os.	30	45	Badania własne LGD / ankiety ewaluacyjne
		Wskaźnik rezultatu dla celu szczegółowego 3.1			Jednostka miary	Stan początkowy 2014 rok	Plan 2022 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
w 3.1	Liczba przeszkolonych osób				os.	0	500	Zestawienia projektów, ankiety ewaluacyjne /monitoring projektów

Przedsięwzięcia		Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja itp.)	Wskaźniki produktu				
				Nazwa	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
						Początkowa 2014 rok	Końcowa 2022 rok	
3.1.1	Organizacja szkoleń, kursów, warsztatów i zajęć edukacyjnych	Mieszkańcy, organizacje pozarządowe z obszaru LGD, pracownicy i członkowie LGD	Projekt grantowy (I) Aktywizacja Koszty bieżące Projekt współpracy (I), (II)	Liczba zorganizowanych przedsięwzięć edukacyjnych	szt.	0	20	Zestawienia projektów, ankiety ewaluacyjne /monitoring projektów
4.0	Cel ogólny	Zwiększenie partycypacji lokalnych społeczności w rozwój obszaru LGD Dolina Samy						
4.1	Cel szczegółowy	Rozwój współpracy na rzecz społecznej integracji						
		Wskaźnik oddziaływania dla celu ogólnego 4.0			Jednostka miary	Stan początkowy 2014 rok	Plan 2022 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
w 4.0	Wzrost liczby mieszkańców angażujących się w działania na rzecz lokalnych społeczności o 30%			os.	500	650	Badania własne LGD / ankiety ewaluacyjne	
		Wskaźnik rezultatu dla celu szczegółowego 4.1			Jednostka miary	Stan początkowy 2014 rok	Plan 2022 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
w 4.1	Zwiększenie liczby powiązań partnerskich między org. pozarządowymi o 50%			szt.	10	15	Badania własne LGD / ankiety ewaluacyjne	
Przedsięwzięcia		Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współ.)	Wskaźniki produktu				
				Nazwa	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
						Początkowa 2014 rok	Końcowa 2022 rok	

4.1.1	Organizacja przedsięwzięć sportowych, rekreacyjnych, turystycznych, krajoznawczych	Mieszkańcy i organizacje pozarządowe z obszaru LGD	Projekt grantowy (II)	Liczba zorganizowanych przedsięwzięć integracyjnych	szt.	0	15	Zestawienia projektów, ankiety ewaluacyjne /monitoring projektów
4.1.2	Przygotowanie materiałów i narzędzi promujących potencjał społeczny i turystyczny obszaru LGD		Aktywizacja Projekt współpracy (I), (II)	Liczba przygotowanych wydawnictw	szt.	0	5	Zestawienia projektów, ankiety ewaluacyjne /monitoring projektów
5.0	Cel ogólny	Wzmocnienie tożsamości kulturowej lokalnych społeczności z obszaru LGD Dolina Samy						
5.1	Cel szczegółowy	Zachowanie dziedzictwa kulturowego mieszkańców						
		Wskaźnik oddziaływania dla celu ogólnego 5.0			Jednostka miary	Stan początkowy 2014 rok	Plan 2022 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
w 5.0	Wzrost liczby mieszkańców kultywujących lokalne tradycje o 20%			os.	1000	1200	Badania własne LGD / ankiety ewaluacyjne	
		Wskaźnik oddziaływania dla celu ogólnego 5.1			Jednostka miary	Stan początkowy 2014 rok	Plan 2022 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
w 5.1	Liczba osób z poszerzoną wiedzą z zakresu lokalnego dziedzictwa kulturowego			os.	0	1000	Badania własne LGD / ankiety ewaluacyjne	
		Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, itp.)		Wskaźniki produktu				
Przedsięwzięcia	Grupy docelowe		Nazwa	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	
					Początkowa 2014 rok	Końcowa 2022 rok		

5.1.1	Organizacja przedsięwzięć kulturalnych i artystycznych	Mieszkańcy i organizacje pozarządowe z obszaru LGD	Projekt grantowy (III) Aktywizacja	Liczba zorganizowanych przedsięwzięć kulturalnych i artystycznych	szt.	0	15	Zestawienia projektów, ankiety ewaluacyjne /monitoring projektów
5.1.2	Przygotowanie materiałów i narzędzi promujących potencjał kulturalny i lokalne dziedzictwo obszaru LGD			Liczba przygotowanych wydawnictw	szt.	0	5	Zestawienia projektów, ankiety ewaluacyjne /monitoring projektów

Źródło: Opracowanie własne

Powiązania pomiędzy przygotowaną diagnozą obszaru, przeprowadzoną analizą SWOT, określonymi celami i wskaźnikami obrazuje poniższa tabelaryczna matryca logiczna.

Tabela nr 9 Matryca logiczna

Zidentyfikowane problemy / wyzwania społeczno - ekonomiczne	Cel ogólny	Cele szczegółowe	Planowane przedsięwzięcia	Produkty	Rezultaty	Oddziaływanie	Czynniki zew. mające wpływ na realizację działań i osiągnięcie wskaźników
Występowanie grupy osób trwale bezrobotnych i wykluczonych	Rozwój innowacyjnej przedsiębiorczości i wzrost zatrudnienia na obszarze LGD Dolina Samy	Wspieranie osób podejmujących działalność gospodarczą	Tworzenie nowych podmiotów gospodarczych	Liczba utworzonych nowych podmiotów gospodarczych (samozatrudnienie)	Zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych na obszarze LGD o 60 firm	Wzrost średniego poziomu dochodu podatkowego gmin LGD Dolina Samy na 1 mieszkańca w porównaniu z rokiem bazowym o 10%	Utrzymywanie się wysokiego poziomu popytu na produkty i usługi oferowane przez podmioty gospodarcze z obszaru LGD Dolina Samy
Brak narzędzi ułatwiających podejmowanie pracy lub rozwijanie działalności gospodarczej		Wspieranie istniejących podmiotów gospodarczych	Inwestycje w rozwój mikro i małych przedsiębiorstw	Liczba wspartych przedsiębiorstw Liczba utworzonych miejsc pracy	Spadek bezrobocia na obszarze LGD w porównaniu z rokiem bazowym o 0,1%		
Niewystarczające środki finansowe na rozwój infrastruktury użyteczności publicznej (turyst., rekreac., kult.	Rozwój infrastruktury użyteczności publicznej na obszarze LGD Dolina Samy	Poprawa dostępności mieszkańców do niekomercyjnej infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej	Budowa/ przebudowa infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej	Liczba wybudowanych / przebudowanych obiektów turystyczno – rekreacyjnych	Zwiększenie liczby osób korzystających z infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej o 20%	Wzrost liczby lokalnych inicjatyw wykorzystujących infrastrukturę użyteczności publicznej o 25%	Dostępność nieruchomości umożliwiających budowę / przebudowę infrastruktury użyteczności publicznej

Brak odpowiedniej liczby miejsc umożliwiających spędzanie wolnego czasu przez dzieci, młodzież i dorosłych		Poprawa dostępności mieszkańców do niekomercyjnej infrastruktury kulturalnej	Budowa/modernizacja infrastruktury kulturalnej	Liczba wybudowanych / przebudowanych obiektów kulturalnych	Zwiększenie liczby osób korzystających z infrastruktury kulturalnej o 10%		
Mała liczba inicjatyw obywatelskich wspomagających procesy edukacyjne	Rozwój zasobów ludzkich obszaru LGD Dolina Samy	Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności praktycznych mieszkańców	Organizacja szkoleń, kursów, warsztatów i zajęć edukacyjnych	Liczba zorganizowanych przedsięwzięć edukacyjnych	Liczba przeszkolonych osób	Wzrost liczby mieszkańców inicjujących przedsięwzięcia edukacyjne o 50%	Dostępność merytorycznych materiałów umożliwiających prowadzenie działań edukacyjnych
Niski poziom integracji lokalnego społeczeństwa	Zwiększenie partycypacji lokalnych społeczności w rozwój obszaru LGD Dolina Samy	Rozwój współpracy na rzecz społecznej integracji	Organizacja przedsięwzięć sportowych, rekreacyjnych, turystycznych, krajoznawczych	Liczba zorganizowanych przedsięwzięć integracyjnych	Zwiększenie liczby powiązań partnerskich między organizacjami pozarządowymi o 50%	Wzrost liczby mieszkańców angażujących się w działania na rzecz lokalnych społeczności o 30%	Dogodne uregulowania prawne ułatwiające tworzenie nowych i funkcjonowanie istniejących organizacji pozarządowych
Mały zakres powiązań sieciowych i współpracy między organizacjami pozarządowymi			Przygotowanie materiałów i narzędzi promujących potencjał społeczny i turystyczny obszaru LGD	Liczba przygotowanych wydawnictw			

Mała liczba inicjatyw kulturalnych dla mieszkańców	Wzmocnienie tożsamości kulturowej lokalnych społeczności z obszaru LGD Dolina Samy	Zachowanie dziedzictwa kulturowego mieszkańców	Organizacja przedsięwzięć kulturalnych i artystycznych	Liczba zorganizowanych przedsięwzięć kulturalnych i artystycznych	Liczba osób z poszerzoną wiedzą z zakresu lokalnego dziedzictwa kulturowego	Wzrost liczby mieszkańców kultywujących lokalne tradycje o 20%	Dostęp do zasobów lokalnego dziedzictwa
			Przygotowanie materiałów i narzędzi promujących potencjał kulturalny i lokalne dziedzictwo obszaru LGD	Liczba przygotowanych wydawnictw			

Źródło: Opracowanie własne

Cel ogólny 1.0 „Rozwój innowacyjnej przedsiębiorczości i wzrost zatrudnienia na obszarze LGD Dolina Samy” oraz **Cele szczegółowe 1.1 i 1.2** „Wspieranie osób podejmujących działalność gospodarczą”, „Wspieranie istniejących podmiotów gospodarczych” odnoszą się bezpośrednio do sfery przedsiębiorczości na obszarze LGD Dolina Samy i ukierunkowane są przede wszystkim na kreowanie działań związanych z wdrażaniem innowacyjnych produktów i usług (m.in. informacyjno – komunikacyjnych (TIK) mających jednocześnie wpływ na ochronę środowiska. Przesłaniem tych założeń jest tworzenie miejsc pracy, obniżanie poziomu bezrobocia, a także osłabianie oddziaływania niekorzystnych warunków społeczno – gospodarczych mających negatywny wpływ na poziom życia części społeczeństwa dotkniętego problemem ubóstwa i wykluczenia. Wskazane cele szczegółowe i przedsięwzięcia, w sposób spójny i kompleksowy, z użyciem różnych metod (podejmowanie / rozwijanie działalności gospodarczej) oraz zaangażowaniem różnych sektorów i partnerów, adresują pomoc w kierunku zidentyfikowanego obszaru problemowego, zapewniając odpowiedni poziom interwencji w ramach realizacji LSR.

Z wymienionymi celami skojarzone są **Przedsięwzięcia 1.1.1 i 1.2.1**: „Tworzenie nowych podmiotów gospodarczych” oraz „Inwestycje w rozwój mikro i małych przedsiębiorstw”, które zakładają realizowanie operacji z zakresu rozpoczynania bądź rozwijania działalności gospodarczej przez mieszkańców i funkcjonujące podmioty (firmy) w efekcie czego mają zaistnieć korzystne warunki do zatrudniania osób długotrwale bezrobotnych i tych odchodzących z rolnictwa oraz aktywizowania absolwentów wchodzących na rynek pracy, jak również budowania mechanizmów wspierających rozwój przedsiębiorczości. Odzwierciedleniem zaplanowanych operacji są przyjęte wskaźniki adekwatnie obrazujące efekty przekazywanej pomocy. Uwzględnione wskaźniki mają umocowanie w źródłach statystyki publicznej i sprawiają, że LSR ma jednocześnie wpływ na realizację strategii rozwoju regionu.

Powyższe cele i przedsięwzięcia, poprzez preferowanie projektów związanych z wdrażaniem innowacji oraz rozwiązań sprzyjających ochronie środowiska, są zgodne z dwoma celami przekrojowymi PROW 2014 – 2020 (ochrona środowiska, przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz innowacyjność) i realizowane będą w ramach Poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”. Wdrażanie środków finansowych przypisanych do w/w celów i przedsięwzięć odbywać się będzie w trybie konkursowym. Uzasadnieniem dla takiej formuły jest chęć stworzenia szerokiej możliwości aplikowania o dotacje na przedsiębiorczość dla wszystkich zainteresowanych osób i podmiotów gospodarczych spełniających wymagania określone w obowiązujących przepisach.

Cel ogólny 2.0 „Rozwój infrastruktury użyteczności publicznej na obszarze LGD Dolina Samy” oraz **Cele szczegółowe 2.1 i 2.2** „Poprawa dostępności mieszkańców do niekomercyjnej infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej”, „Poprawa dostępności mieszkańców do niekomercyjnej infrastruktury kulturalnej” zakładają dążenie do rozwoju na opisywanym obszarze ogólnodostępnej, podstawowej infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej i kulturalnej wpływającej na poprawę warunków funkcjonowania lokalnych społeczności. Zgodnie z przyjętymi założeniami osiągnięcie tych celów ma przyczynić się do zwiększenia liczby obiektów w przestrzeni publicznej, a tym samym ułatwienia dostępu do tych miejsc przez mieszkańców.

Z wymienionymi celami skojarzone są **Przedsięwzięcia 2.1.1 i 2.2.1**: „Budowa/przebudowa infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej” oraz „Budowa/przebudowa infrastruktury kulturalnej”, które zakładają realizowanie m.in. operacji z zakresu budowy ścieżek rowerowych, siłowni

zewnątrznych, skatepark-ów, ścieżek zdrowia, amfiteatrów, itp. Odzwierciedleniem zaplanowanych operacji są przyjęte wskaźniki „Liczba wybudowanych/przebudowanych obiektów ...” adekwatnie obrazujące efekty przekazywanej pomocy. Powyższe cele i przedsięwzięcia stanowią jednocześnie odpowiedź na zdiagnozowane problemy w zakresie ograniczonych środków finansowych na rozwój infrastruktury użyteczności publicznej (turystycznej, rekreacyjnej, kulturalnej), braku odpowiedniej liczby miejsc umożliwiających spędzanie wolnego czasu przez mieszkańców, słabo rozwiniętej małej infrastruktury turystycznej.

Wskazane cele i przedsięwzięcia, uwzględniające przestrzeganie zasad ochrony środowiska, realizowane będą w ramach Poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” oraz Poddziałania 19.3 „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania”. W przypadku Poddziałania 19.2 wdrażanie dostępnych środków finansowych przypisanych do w/w celów i przedsięwzięć odbywać się będzie w trybie konkursowym. Uzasadnieniem dla takiej formuły jest chęć stworzenia szerokich możliwości aplikowania o dotacje na rozwój infrastruktury użyteczności publicznej udostępnianej wszystkim mieszkańcom obszaru LGD Dolina Samy. W przypadku Poddziałania 19.3 osiągnięcie części przyjętych wskaźników umożliwi realizacja projektu współpracy „Wielkopolskie Wioski Tematyczne” (WWT) zakładającego przygotowywanie pakietów turystycznych z wykorzystaniem tworzonej infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej i kulturalnej, w którym partnerami będą Stowarzyszenie LGD Dolina Samy i Stowarzyszenie Puszcza Notecka. Przedmiotowy projekt współpracy będzie jednocześnie zbieżny z celami i przedsięwzięciami zawartymi w strategii partnera.

Cel ogólny 3.0 „Rozwój zasobów ludzkich obszaru LGD Dolina Samy” oraz **Cel szczegółowy 3.1** „Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności praktycznych mieszkańców” ukierunkowane są na wzmacnianie lokalnego kapitału społecznego postrzeganego jak ważny element w budowaniu przewagi konkurencyjnej obszaru. Zgodnie z przyjętymi założeniami osiągnięcie tych celów ma przyczynić się do poszerzenia grupy osób posiadających nową wiedzę i umiejętności w wybranych obszarach tematycznych (m.in. w obszarze ochrony środowiska i zmian klimatycznych, technologii informacyjnych – TIK).

Do wskazanych celów przypisane jest **Przedsięwzięcie 3.1.1** „Organizacja szkoleń, kursów, warsztatów i zajęć edukacyjnych”, które zakłada realizację operacji obejmujących organizowanie różnego rodzaju szkoleń, kursów, warsztatów i zajęć edukacyjnych dla mieszkańców, a także uwzględnia działania związane z podnoszeniem wiedzy wśród pracowników i członków organów decyzyjnych LGD oraz potencjalnych wnioskodawców chcących aplikować o wsparcie swoich działań w ramach PROW na lata 2014 – 2020. Odzwierciedleniem planowanych operacji jest przyjęty wskaźnik produktu „Liczba zorganizowanych przedsięwzięć edukacyjnych” adekwatnie obrazujący skalę podejmowanych działań edukacyjnych. Powyższe cele i przedsięwzięcia stanowią jednocześnie odpowiedź na zdiagnozowane problemy w zakresie małej liczby inicjatyw obywatelskich wspomagających integrację mieszkańców oraz procesy edukacyjne.

Powyższe cele i przedsięwzięcia realizowane będą w ramach kilku poddziałań wynikających z zapisów PROW na lata 2014 – 2020. Wśród nich znajdują się: Poddziałanie 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, Poddziałanie 19.3 „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania”, Poddziałanie 19.4 „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji”. W przypadku Poddziałania 19.2 dążenie do założonych celów odbywać się będzie poprzez pierwszy projekt

grantowy umożliwiający ubieganie się o mikro dotacje na przedsięwzięcia edukacyjne. Przyjęcie takiej formuły uzasadnia specyfika potencjalnych operacji, których realizacja nie wymaga dużych nakładów finansowych. W ramach Poddziałania 19.3 powyższe cele będą realizowane dzięki zaplanowanym projektom współpracy. Mowa w tym miejscu o projekcie WWT i drugim projekcie pn. „Innowacyjny System Informacji” (ISI). Oba projekty uwzględniają prowadzenie działań edukacyjnych przyczyniających się do merytorycznego przygotowania uczestników obu projektów. Przedmiotowe projekty współpracy będą jednocześnie zbieżne z celami i przedsięwzięciami zawartymi w strategii partnera – Stowarzyszenia Puszcza Notecka. Dodatkowo wpływ na osiąganie wskazanych celów będą miały działania podejmowane w ramach Poddziałania 19.4 koncentrujące się na szkoleniu pracowników i członków Stowarzyszenia LGD Dolina Samy, a także prowadzeniu konsultacji dla potencjalnych wnioskodawców.

Wskazane cele i przedsięwzięcie ukierunkowane na szeroko rozumianą edukację, w sposób spójny i kompleksowy, z użyciem różnych metod oraz zaangażowaniem różnych sektorów i partnerów, adresują pomoc w kierunku zidentyfikowanego obszaru problemowego, zapewniając odpowiedni poziom interwencji w ramach realizacji LSR.

Cel ogólny 4.0 „Zwiększenie partycypacji lokalnych społeczności w rozwój obszaru LGD Dolina Samy” oraz **Cel szczegółowy 4.1** „Rozwój współpracy na rzecz społecznej integracji” zakładają dążenie do zwiększenia zaangażowania mieszkańców w działania na rzecz swoich wspólnot. Osiągnięcie przyjętych celów ma przyczynić się do zaktywizowania poszczególnych jednostek będących obecnie obojętnych na rozwój swojego otoczenia, a w konsekwencji pobudzić proces partycypacji społecznej, tak ważnej w budowaniu solidnych podstaw społeczeństwa obywatelskiego.

Do wskazanych celów przypisane są **Przedsięwzięcia 4.1.1 i 4.1.2** „Organizacja przedsięwzięć sportowych, rekreacyjnych, turystycznych, krajoznawczych” oraz „Przygotowanie materiałów i narzędzi promujących potencjał społeczny i turystyczny obszaru LGD”, które zakładają realizację operacji obejmujących organizowanie przedsięwzięć aktywizujących, integracyjnych (m.in. sportowych, rekreacyjnych, turystycznych, krajoznawczych), jak również wydawanie materiałów i narzędzi promocyjnych informujących o lokalnych zasobach, ciekawostkach, atrakcjach znajdujących się na opisywanym obszarze. Odzwierciedleniem planowanych operacji są przyjęte wskaźniki produktu „Liczba zorganizowanych przedsięwzięć integracyjnych” oraz „Liczba przygotowanych wydawnictw” adekwatnie obrazujące skalę podejmowanych działań zmierzających w kierunku rozwoju współpracy i wzmacniania integracji pomiędzy mieszkańcami. Powyższe cele i przedsięwzięcia stanowią jednocześnie odpowiedź na zdiagnozowane problemy w zakresie niskiego poziomu integracji lokalnego społeczeństwa, niskiego poziomu środków finansowych przekazywanych na III sektor, małej ilości powiązań sieciowych i ograniczonej współpracy między organizacjami pozarządowymi.

Identycznie jak w przypadku celów 3.0, 3.1 wskazane cele i przedsięwzięcia z zakresu integracji realizowane będą w ramach kilku poddziałań wynikających z zapisów PROW na lata 2014 – 2020. Wśród nich znajdują się: Poddziałanie 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, Poddziałanie 19.3 „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania”, Poddziałanie 19.4 „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji”. W ramach Poddziałania 19.2 osiąganie założonych celów odbywać się będzie poprzez drugi projekt grantowy umożliwiający ubieganie się o mikro dotacje na przedsięwzięcia integracyjne, rozwijające współpracę między mieszkańcami i funkcjonującymi

podmiotami. Przyjęcie takiej formuły uzasadnia specyfika potencjalnych operacji, których realizacja w lokalnych środowiskach nie wymaga dużych nakładów finansowych. W kontekście Poddziałania 19.3 powyższe cele będą realizowane dzięki zaplanowanym projektom współpracy WWT i ISI. Projekty te uwzględniają prowadzenie działań związanych z inicjowaniem przedsięwzięć turystyczno – rekreacyjno – krajoznawczych oraz przygotowywaniem materiałów promocyjnych. Przedmiotowe projekty współpracy będą jednocześnie zbieżne z celami i przedsięwzięciami zawartymi w strategii partnera – Stowarzyszenia Puszcza Notecka. Jednocześnie wpływ na osiąganie wskazanych celów będą miały działania prowadzone w ramach Poddziałania 19.4 koncentrujące się na operacjach wdrażanych przez Stowarzyszenie LGD Dolina Samy (m.in. organizacja imprez, wydawanie materiałów promocyjnych).

Cel ogólny 5.0 „Wzmocnienie tożsamości kulturowej lokalnych społeczności z obszaru LGD Dolina Samy” oraz **Cel szczegółowy 5.1** „Zachowanie dziedzictwa kulturowego mieszkańców” zakładają propagowanie wśród mieszkańców obszaru LGD Dolina Samy zagadnień związanych z miejscową kulturą i tradycjami. Prowadzenie takich działań docelowo ma uchronić przed zapomnieniem lokalne dziedzictwo stanowiące dorobek poprzednich pokoleń i jednocześnie wzmocnić tożsamość kulturową poszczególnych społeczności.

Do wskazanych celów przypisane są **Przedsięwzięcia 5.1.1 i 5.1.2** „Organizacja przedsięwzięć kulturalnych i artystycznych” oraz „Przygotowanie materiałów i narzędzi promujących potencjał kulturalny i lokalne dziedzictwo obszaru LGD”, obejmujące realizację operacji kulturalnych i artystycznych z udziałem mieszkańców, jak również wydawanie materiałów utrwalających lokalne dziedzictwo. Odzwierciedleniem planowanych operacji są przyjęte wskaźniki produktu „Liczba zorganizowanych przedsięwzięć kulturalnych i artystycznych” oraz „Liczba przygotowanych wydawnictw” adekwatnie obrazujące skalę podejmowanych działań zmierzających w kierunku zachowania dotychczasowego dorobku minionych pokoleń. Powyższe cele i przedsięwzięcia stanowią jednocześnie odpowiedź na zdiagnozowane problemy w zakresie małej liczby inicjatyw kulturalnych dla mieszkańców.

Powyższe cele i przedsięwzięcia realizowane będą w ramach Poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” oraz Poddziałania 19.4 „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji”. W ramach Poddziałania 19.2 osiąganie założonych celów odbywać się będzie poprzez trzeci projekt grantowy umożliwiający ubieganie się o mikro dotacje na przedsięwzięcia kulturalne i artystyczne nawiązujące swoją tematyką do lokalnego dziedzictwa. Podobnie jak poprzednio przyjęcie takiej formuły uzasadnia specyfika potencjalnych operacji, których realizacja w lokalnych środowiskach nie wymaga dużych nakładów finansowych. Ponadto wpływ na osiąganie wskazanych celów będą miały działania prowadzone w ramach Poddziałania 19.4 koncentrujące się na operacjach wdrażanych przez Stowarzyszenie LGD Dolina Samy (m.in. organizacja imprez kulturalnych, wydawanie materiałów promujących potencjał kulturowy obszaru LGD).

Źródłem pozyskiwania danych do pomiaru poziomu realizacji wskaźników będą m.in. ogólnodostępne dane statystyczne publikowane przez Główny Urząd Statystyczny w ramach Banku Danych Lokalnych, a w przypadku wskaźników powiązanych z projektami infrastrukturalnymi informacje od administratorów poszczególnych obiektów. Ponadto weryfikacja poziomu realizacji wskaźników odbywać się będzie poprzez informacje i dane zebrane w procesie monitoringu LSR

(zestawienia projektów, ankiety ewaluacyjne, badania własne). Przyjęta metodologia uwzględniająca różne źródła pozyskiwania danych umożliwi skuteczne zbieranie informacji na temat zaawansowania wdrażanych działań. Stan początkowy wskaźników wynika z dostępnych danych statystycznych i danych archiwalnych będących w dyspozycji Stowarzyszenia LGD Dolina Samy. Przyjęte założenia określają, że monitorowanie wskaźników i wprowadzanie ewentualnych zmian ich wartości odbywać się będzie w trybie rocznym, w oparciu o obowiązującą procedurę aktualizacji LSR. Docelowe wartości wskaźników zostały określone z uwzględnieniem wniosków z poprzedniego okresu programowania 2007 – 2013, w tym przygotowanego raportu ewaluacyjnego i zakładanej skali działań, zależnej od przewidywanej puli środków finansowych na lata 2014 – 2020.

Wszystkie cele oraz przedsięwzięcia będą finansowane z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i stanowią odpowiedź na zdiagnozowane problemy, których identyfikacja była możliwa dzięki diagnozie obszaru i przeprowadzonym spotkaniom konsultacyjnym z mieszkańcami, w wyniku których opracowano analizę SWOT katalogującą mocne i słabe strony obszaru. Przy formułowaniu celów uwzględniono wnioski ze spotkań konsultacyjnych, w trakcie których mieszkańcy jednoznacznie wskazywali, że najistotniejsze jest wdrażanie działań związanych z tworzeniem miejsc pracy i poprawą warunków funkcjonowania lokalnych społeczności.

Rozdział VI Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru

1. Sposób wyboru i oceny operacji

Proces oceny i wyboru operacji do dofinansowania wynika z wewnętrznych procedur wypracowanych przez Stowarzyszenie LGD Dolina Samy na podstawie obowiązujących przepisów. W przypadku operacji realizowanych przez podmioty inne niż LGD obowiązuje dokument pn. „Procedura oceny i wyboru operacji w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW 2014-2020”, a w przypadku projektów grantowych dokument pn. „Procedura oceny i wyboru oraz rozliczania, monitoringu i kontroli grantobiorców w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW 2014-2020”. Obie procedury są dokumentami udostępnionymi do wiadomości publicznej i stanowią jawną treść dla wszystkich osób oraz podmiotów zainteresowanych aplikowaniem o środki finansowe na realizację operacji. Powzięcie procedur jest możliwe poprzez biuro lub stronę internetową Stowarzyszenia LGD Dolina Samy.

W kontekście niniejszej strategii wdrażanej przez Stowarzyszenie LGD Dolina Samy przygotowane procedury wyboru wniosków odnoszą się do operacji obejmujących swoim zakresem:

1. rozwój sfery przedsiębiorczości (podejmowanie i rozwijanie działalności gospodarczej),
2. budowę lub przebudowę ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej,
3. wzmacnianie kapitału społecznego,
4. zachowanie dziedzictwa lokalnego,
5. promowanie obszaru objętego LSR.

W oparciu o przyjęte założenia formuła konkursowa dotyczyć będzie przedsięwzięć z zakresu podejmowania i rozwijania działalności gospodarczej oraz tych związanych z budową lub przebudową

ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej. Wysokość udzielanego wsparcia na w/w operacje będzie zgodna z limitami określonymi w Rozporządzeniu MRiRW z dnia 24 września 2015r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015r., poz. 1570). W przypadku operacji związanych z podejmowaniem działalności gospodarczej wysokość udzielanego wsparcia, w formie płatności ryczałtowej (100%), została ustalona na poziomie 50.000 zł. Przyjęta kwota wynika z przeprowadzonej analizy uwzględniającej średnią wysokość wsparcia otrzymanego przez Beneficjentów na rozpoczęcie działalności gospodarczej w okresie 2007-2013 oraz średnią kwotę kosztów wskazywanych przez wnioskodawców w składanych wnioskach o dofinansowanie operacji z zakresu otwierania własnej firmy. Dofinansowanie istniejących podmiotów gospodarczych określono na poziomie 70% kosztów kwalifikowalnych, z limitem kwotowym 300.000 zł na Beneficjenta w okresie realizacji strategii. Pomoc na operacje w zakresie infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej wynosi 100%, z wyjątkiem przypadków, w których wnioskodawcą jest jednostka sektora finansów publicznych – dofinansowanie na poziomie 63,63% kosztów kwalifikowalnych.

Przygotowane kryteria, odnoszące się do oceny operacji dotyczących podejmowania i rozwijania działalności gospodarczej, uwzględniają w swojej strukturze punkty za kategorię wnioskodawcy (przedstawiciel grup defaworyzowanych), tworzenie miejsc pracy, podejmowanie działań z zakresu ochrony środowiska, a także wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w ramach operacji. Przez innowacyjność rozumie się wdrażanie nowego na danym obszarze lub znacząco udoskonalonego produktu, usługi, procesu, organizacji lub nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych i społecznych. Innowacyjność oceniana będzie indywidualnie w odniesieniu do każdego wniosku, a przyznawanie punktów w tym kryterium poprzedzone będzie za każdym razem dogłębną analizą proponowanych innowacji i odniesieniem do rozwiązań funkcjonujących na obszarze LGD Dolina Samy.

Kryteria związane z operacjami ukierunkowanymi na rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej premiuje dodatkowo inwestycje realizowane w miejscowościach zamieszkałych przez mniej niż 5 tys. mieszkańców.

Ocena operacji, prócz powyższej formuły konkursowej, obejmuje również procedurę oceny projektów grantowych. Niniejsza strategia zakłada wdrożenie trzech projektów grantowych ukierunkowanych na udzielanie mikrodotacji. Pierwszy z nich skupia w swojej strukturze operacje dotyczące organizacji szkoleń, kursów, warsztatów i zajęć edukacyjnych, które finalnie mają przyczynić się do podniesienia poziomu wiedzy i umiejętności praktycznych mieszkańców, a w konsekwencji ogólnie rozumianego rozwoju zasobów ludzkich obszaru LGD Dolina Samy. Drugi projekt grantowy koncentruje się na operacjach zakładających organizowanie przedsięwzięć sportowych, rekreacyjnych, turystycznych i krajoznawczych, a także przygotowywanie materiałów promujących potencjał społeczny i turystyczny obszaru LGD, umożliwiających rozwój współpracy na rzecz społecznej integracji i zwiększanie partycypacji mieszkańców w działaniach na rzecz swojego otoczenia. Trzeci projekt obejmuje operacje związane z organizowaniem przedsięwzięć kulturalnych i artystycznych oraz wydawaniem materiałów promujących potencjał kulturalny i lokalne dziedzictwo obszaru LGD.

Zgodnie z przyjętymi założeniami wartość każdego projektu grantowego wynosi 300.000 zł, a grantobiorcy mają możliwość wnioskowania o wsparcie w przedziale 5.000 – 50.000 zł.

Kryteria związane z projektami grantowymi premią operacje przyczyniające się do pogłębiania współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz lokalnych społeczności, jak również te ukierunkowane na zaspakajanie potrzeb zidentyfikowanych grup defaworyzowanych wymagających podjęcia działań aktywizujących.

Wszystkie kryteria powiązane są z przeprowadzoną diagnozą obszaru i przygotowaną analizą SWOT dzięki czemu bezpośrednio premią operacje przyczyniające się do zmniejszania oddziaływania występujących problemów, a tym samym umożliwiają realizację działań wpisujących się w przyjęte cele ogólne i szczegółowe oraz przedsięwzięcia.

2. Sposób ustanawiania kryteriów wyboru

Ustanawianie i zmienianie kryteriów wyboru operacji oparte jest na wewnętrznej procedurze wypracowanej przez Stowarzyszenie LGD Dolina Samy. Dokument pn. „Procedura ustalania kryteriów wyboru operacji i ich zmiany” zawiera w swojej treści spis czynności podejmowanych w momencie wypracowywania nowych, bądź zmiany istniejących kryteriów. Zmiana kryteriów może nastąpić w oparciu o działania monitorujące i ewaluacyjne lub w sytuacji problemów z ich interpretacją przez wnioskodawców i członków Rady na etapie oceny złożonych wniosków. Każda zmiana kryteriów wymaga zachowania ich zbieżności z obowiązującymi celami, przedsięwzięciami i wskaźnikami oraz przeprowadzoną diagnozą obszaru i analizą SWOT.

Kryteria wyboru, opracowane na potrzeby wdrażania środków finansowych dostępnych na lata 2014 – 2020, umocowane zostały w przepisach i wytycznych wynikających z obowiązujących ustaw oraz rozporządzeń. Przy ich konstruowaniu uwzględniono:

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006,
- Ustawę z dnia 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1146 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 349),
- Ustawę z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. z 2015r., poz. 378),
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1570),
- Wytyczne nr 1/1/2015 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 04 grudnia 2015 r. w zakresie jednolitego i prawidłowego wykonywania przez lokalne grupy działania zadań związanych

z realizacją strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Kryteria wyboru, prócz obowiązujących przepisów, odzwierciedlają także wnioski i konkluzje wypracowane w trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych. Zgodnie z nimi preferencyjnie traktowane są operacje generujące większą ilość miejsc pracy, których tworzenie ma sprzyjać eliminowaniu występującej grupy osób długotrwale bezrobotnych, a w konsekwencji przyczyniać się do ogólnego rozwoju obszaru LGD Dolina Samy.

Dodatkowo przygotowane kryteria w swoich założeniach promują operacje: wdrażające innowacyjne rozwiązania, przewidujące stosowanie rozwiązań sprzyjających ochronie środowiska i klimatu, ukierunkowane na zaspakajanie potrzeb zidentyfikowanych grup defaworyzowanych, realizowane w miejscowościach zamieszkałych przez mniej niż 5 tys. mieszkańców. Ze względu na to, że na terenie LGD Dolina Samy nie zdefiniowano żadnego obszaru działalności gospodarczej wymagającego szczególnej interwencji w kryteriach nie wprowadzono preferencji dla jakiegokolwiek branży.

Ustanowione kryteria wyboru uwzględniają zasady niedyskryminacji i przejrzystości procesu wyłaniania operacji do dofinansowania, które pozwalają uniknąć konfliktów interesu, jednocześnie gwarantują wybór wniosków z zachowaniem założenia, że co najmniej 50% głosów pochodzi od partnerów niebędących przedstawicielami instytucji publicznych, a także umożliwiają wybór w drodze procedury pisemnej. W celu zachowania całkowitej przejrzystości procesu wyboru LGD Dolina Samy przewiduje prowadzenie rejestru interesów członków organu decyzyjnego, pozwalającego na identyfikację charakteru ich powiązań z wnioskodawcami i poszczególnymi projektami.

Procedury oraz kryteria wyboru operacji ustalone zostały z uwzględnieniem zidentyfikowanych wcześniej problemów występujących na obszarze LGD Dolina Samy. Na etapie ich konstruowania wzięto pod uwagę także sformułowane cele ogólne i szczegółowe, przedsięwzięcia oraz przypisane do nich wskaźniki. Przygotowanie zasad odnoszących się do wyboru operacji na podstawie wyżej wymienionych elementów ma zapewnić spójność działań związanych z wdrażaniem LSR i zagwarantować, że wybrane zostaną jedynie te operacje, które faktycznie przyczyniają się do realizacji najważniejszych założeń strategii. Wnioski składane do LGD Dolina Samy będą musiały dotyczyć tylko działań i przedsięwzięć zgodnych z LSR. Ich realizacja powinna w możliwie najwyższym stopniu pozytywnie oddziaływać na środowisko, prowadzić do tworzenia nowych miejsc pracy, być zgodna z innymi dokumentami planistycznymi danego obszaru oraz odznaczać się innowacyjnością, przyczyniając się do poprawy ogólnej jakości życia mieszkańców na obszarze LGD.

Rozdział VII Plan działania

Plan działania, stanowiący załącznik nr 3 do niniejszej strategii, przedstawia zwięzłą charakterystykę przyjętego harmonogramu osiągnięcia poszczególnych celów i wskaźników oraz wskazuje czas realizacji wszystkich działań związanych z wdrażaniem LSR.

Jednocześnie plan działania jest ściśle powiązany z budżetem przeznaczonym na wdrażanie przyjętych założeń, które docelowo mają przyczynić się do osiągnięcia określonych celów ogólnych i szczegółowych.

Zgodnie z profilem strategii w przyjętym planie na pierwszym miejscu uwzględniono działania związane z rozwojem sfery przedsiębiorczości mającej generować nowe miejsca pracy, a tym samym przyczynić się do poprawy położenia osób z grup defaworyzowanych. Ponadto harmonogram określa rozkład działań związanych z rozwojem ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej i kulturalnej oraz wzmocnieniem kapitału społecznego poprzez wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców obszaru LGD Dolina Samy.

Kumulację działań we wszystkich obszarach przewidziano na lata 2016 – 2021 kiedy to planuje się zaangażowanie największych środków finansowych i osiągnięcie wysokich wartości przyjętych wskaźników.

Działania dotyczące rozwoju podmiotów gospodarczych prowadzone będą w ramach Poddziałania 19.2 (realizacja LSR). Rozwój infrastruktury wspierany będzie ze środków przypisanych do Poddziałania 19.2 (realizacja LSR) oraz części środków przypadających na projekty współpracy – Poddziałanie 19.3 (współpraca). Pozostałe działania związane z rozwojem kapitału społecznego, w wymiarze podnoszenia kompetencji, aktywizowania mieszkańców i budowania zintegrowanych społeczności realizowane będą w ramach projektów grantowych, inicjatyw podejmowanych przez Stowarzyszenie LGD Dolina Samy oraz części środków zarezerwowanych na dwa projekty współpracy („Wielkopolskie Wioski Tematyczne”, „Innowacyjny System Informacji”).

Zaplanowane działania dzięki swej kompleksowości, dopasowaniu do prognozowanych realiów finansowych, a także odpowiedniemu rozłożeniu w czasie umożliwią efektywne wdrożenie budżetu i skutecznie wpłyną na zidentyfikowane obszary problemowe negatywnie oddziałujące na codzienne funkcjonowanie lokalnych społeczności.

Rozdział VIII Budżet LSR

Wdrażanie LSR na lata 2014 – 2020 obejmuje wsparcie ze środków finansowych pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (63,63%) oraz budżetu państwa i krajowych środków publicznych (36,37%). Budżet LSR uwzględnia poszczególne zakresy wsparcia obejmujące działania związane z: wdrażaniem strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (Poddziałanie 19.2), realizacją projektów współpracy (Poddziałanie 19.3) oraz bieżącym funkcjonowaniem Stowarzyszenia LGD Dolina Samy w połączeniu z prowadzeniem działań aktywizujących (Poddziałanie 19.4). Wysokość wsparcia finansowego w ramach poszczególnych poddziałań oraz plan finansowy w zakresie poddziałania 19.2. PROW 2014–2020 przedstawia załącznik nr 4 do niniejszej strategii.

Przygotowany budżet umożliwi sfinansowanie zaplanowanych działań zmierzających do osiągnięcia przyjętych celów ogólnych i szczegółowych. Montaż finansowy uwzględniający powiązania budżetu z celami LSR przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 10 Powiązania budżetu z celami LSR

Cele ogólne	Cele szczegółowe	Przedsięwzięcia	Budżet
			Poddziałania
1.0 „Rozwój innowacyjnej przedsiębiorczości	1.1 „Wspieranie osób podejmujących działalność gospodarczą”	1.1.1 „Tworzenie nowych podmiotów gospodarczych”	3.000.000,- Poddziałanie 19.2

i wzrost zatrudnienia na obszarze LGD Doliny Samy”	1.2 „Wspieranie istniejących podmiotów gospodarczych”	1.2.1 „Inwestycje w rozwój mikro i małych przedsiębiorstw”	3.000.000,- Poddziałanie 19.2
RAZEM:			6.000.000,-
2.0 „Rozwój infrastruktury użyteczności publicznej na obszarze LGD Dolina Samy”	2.1 „Poprawa dostępności mieszkańców do niekomercyjnej infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej”	2.1.1 „Budowa/ przebudowa infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej”	1.450.000,- Poddziałanie 19.2 50.000,- Poddziałanie 19.3
	2.2 „Poprawa dostępności mieszkańców do niekomercyjnej infrastruktury kulturalnej”	2.2.1 „Budowa/ przebudowa infrastruktury kulturalnej”	650.000,- Poddziałanie 19.2
RAZEM:			2.150.000,-
3.0 „Rozwój zasobów ludzkich obszaru LGD Dolina Samy”	3.1 „Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności praktycznych mieszkańców”	3.1.1 „Organizacja szkoleń, kursów, warsztatów i zajęć edukacyjnych”	300.000,- Poddziałanie 19.2 30.000,- Poddziałanie 19.3 30.000,- Poddziałanie 19.4
RAZEM:			360.000,-
4.0 „Zwiększenie partycypacji lokalnych społeczności w rozwój obszaru LGD Dolina Samy”	4.1 „Rozwój współpracy na rzecz społecznej integracji”	4.1.1 „Organizacja przedsięwzięć sportowych, rekreacyjnych, turystycznych, krajoznawczych”	200.000,- Poddziałanie 19.2 70.000,- Poddziałanie 19.3 200.000,- Poddziałanie 19.4
		4.1.2 „Przygotowanie materiałów i narzędzi promujących potencjał społeczny i turystyczny obszaru LGD”	100.000,- Poddziałanie 19.2 30.000,- Poddziałanie 19.3 50.000,- Poddziałanie 19.4
RAZEM:			650.000,-
5.0 „Wzmocnienie tożsamości kulturowej	5.1 „Zachowanie dziedzictwa	5.1.1 Organizacja przedsięwzięć kulturalnych i artystycznych	200.000,- Poddziałanie 19.2 100.000,- Poddziałanie 19.4

lokalnych społeczności z obszaru LGD Dolina Samy”	kulturowego mieszkańców”	5.1.2 Przygotowanie materiałów i narzędzi promujących potencjał kulturalny i lokalne dziedzictwo obszaru LGD	100.000,- Poddziałanie 19.2 70.000,- Poddziałanie 19.4
RAZEM:			470.000,-
RAZEM 19.2:		9.000.000,-	
RAZEM 19.3:		180.000,-	
RAZEM 19.4:		450.000,-	

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z wytycznymi określającymi sposób ustalania wysokości dostępnych środków przeznaczonych na realizację LSR kwota środków na Poddziałanie 19.2 uzależniona jest od liczby ludności zamieszkującej obszar objęty lokalną strategią rozwoju. W przypadku LGD Dolina Samy jest to populacja na poziomie 75.640 osób (przedział ludnościowy od 70.000 do 79.999 osób), co daje budżet w wysokości 9.000.000 złotych (2.250.000 EUR). Maksymalna kwota przewidziana w LSR na Poddziałanie 19.3 stanowi równowartość 2% kwoty przewidzianej na Poddziałanie 19.2 – 180.000 złotych. Maksymalna kwota środków przewidziana na Poddziałanie 19.4 w odniesieniu do strategii współfinansowanej tylko z jednego EFSI, w tym przypadku z EFRROW, wynika z wysokości środków na Poddziałanie 19.2 i mieści się w przedziale nie mniej niż 2.250.000 i mniej niż 2.500.000 EUR wynosząc 2.050.000 złotych (512.500 EUR).

Rozdział IX Plan komunikacji

Celem ogólnym planu komunikacji jest informowanie o możliwościach aplikowania o środki finansowe z PROW na lata 2014 – 2020 i promowanie działalności Stowarzyszenia LGD Dolina Samy jako aktywnego podmiotu w dziedzinie wspierania rozwoju terenów wiejskich.

Cele szczegółowe planu komunikacji:

- aktywizacja i zachęcanie mieszkańców obszaru objętego LSR do ubiegania się o pomoc z funduszy europejskich,
- edukowanie projektodawców w obszarze właściwej realizacji projektów,
- budowanie pozytywnego wizerunku LGD wśród mieszkańców,
- upowszechnianie efektów wdrażania funduszy europejskich na obszarze LGD.

Powyższe cele zostaną osiągnięte poprzez intensywne, różnorodne i długofalowe działania komunikacyjne, których ważnym elementem będą środki przekazu w postaci:

- kampanii informacyjno – promocyjnych skierowanych do mediów, ogółu społeczeństwa, dotychczasowych i potencjalnych wnioskodawców, uczestników projektów,
- badań satysfakcji adresowanych do beneficjentów,
- spotkań z udziałem mieszkańców.

W grupie docelowych odbiorców działań komunikacyjnych należy wyróżnić potencjalnych wnioskodawców oraz dotychczasowych beneficjentów (osoby fizyczne i inne podmioty), bezpośrednich uczestników realizowanych operacji, a także mieszkańców obszaru będących odbiorcami efektów wynikających z wdrażania poszczególnych projektów. Z uwagi na odmienne

potrzeby informacyjne wskazanych grup odbiorców plan komunikacji zakłada prowadzenie zróżnicowanej komunikacji przekazującej komunikaty dopasowane do zidentyfikowanych oczekiwań. W związku z powyższym uwzględniono udział grup docelowych biorąc pod uwagę stopień ich zaangażowania w proces wdrażania LSR.

1. Wnioskodawcy/beneficjenci – podmioty będące inicjatorami oraz realizatorami projektów współfinansowanych z funduszy europejskich; grupa priorytetowa z punktu widzenia wdrażania LSR i osiągnięcia celów ze względu na silne zaangażowanie w proces zmian rozwojowych; konieczność kierowania zindywidualizowanych komunikatów dotyczących m.in. naborów wniosków, wymaganych dokumentów, procedur.

Do grupy tej zaliczamy przede wszystkim: jednostki samorządu terytorialnego (JST) i ich związki, jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, organizacje pozarządowe, podmioty gospodarcze planujące rozwój, mieszkańców – osoby fizyczne planujące rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, w tym osoby defaworyzowane na rynku pracy określone w LSR.

2. Uczestnicy projektów – grupy odbiorców, którzy bezpośrednio biorą udział w projektach realizowanych przez beneficjentów.

Do grupy tej zaliczamy przede wszystkim: osoby bezrobotne, bierne zawodowo i poszukujące pracy, w tym osoby defaworyzowane na rynku pracy określone w LSR, osoby starsze, po 50 roku życia, kobiety, osoby z niepełnosprawne, osoby pracujące, dzieci i młodzież, turystów.

3. Ogół społeczeństwa – odbiorcy rezultatów rozumiani jako opinia publiczna (mieszkańcy obszaru LGD); osoby korzystające bezpośrednio lub pośrednio z efektów projektów realizowanych w ramach LSR; najszersza grupa, której przekazywane są ogólne informacje dotyczące wdrażania strategii.

Do grupy tej zaliczamy przede wszystkim: mieszkańców terenu LGD, w tym osoby defaworyzowane na rynku pracy określone w LSR, środowiska opiniotwórcze, w tym lokalnych i regionalnych liderów, media (regionalne i lokalne).

Promowanie LSR wśród wszystkich grup docelowych planu komunikacji z terenu LGD będzie realizowane poprzez:

- przekazywanie poszczególnych informacji o LSR w sposób prosty i zrozumiały dla wszystkich grup odbiorców przy jednoczesnym koncentrowaniu się na podkreślaniu znaczenia funduszy dla rozwoju obszaru oraz wskazywaniu dotychczas zrealizowanych operacji w ramach LSR,
- stałe informowanie o możliwościach otrzymania wsparcia na realizację projektów,
- stosowanie jednolitego systemu wizualizacji działań informacyjno – promocyjnych,
- kreowanie wizerunku LGD jako obszaru potrafiącego w efektywny sposób zarządzać i wykorzystywać przydzielone środki w ramach PROW na lata 2014 – 2020.

Na kolejnych etapach promocji wdrażanych działań będzie podkreślana aktywność instytucji, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców w pozyskiwaniu środków, m.in. poprzez informowanie o liczbie złożonych wniosków i zrealizowanych inwestycji. Rozwój obszaru LGD Dolina Samy ukazywany będzie za pomocą prostych i pozytywnych przesłań medialnych np.: przydatności zrealizowanych projektów dla młodzieży, która może czynnie spędzić wolny czas lub osób starszych, które zdobyły nowe umiejętności.

Rozwój LGD podkreślany będzie również poprzez upowszechnianie licznych przykładów zrealizowanych lub realizowanych projektów oraz wynikających z nich korzyści dla różnych grup

docelowych wraz z podawaniem do publicznej wiadomości wykazu Beneficjentów, tytułów projektów i przyznanych im kwot dofinansowania.

We wdrażanie planu komunikacji włączeni zostaną partnerzy, a wśród nich: władze lokalne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy i inne podmioty. Współpraca LGD z partnerami w zakresie działań informacyjno – promocyjnych spotęguje ich efekty oraz przełoży się na podniesienie skuteczności w docieraniu komunikatów. Współdziałanie z partnerami umożliwi m.in.:

- zwiększenie zasięgu komunikacji w określonych grupach docelowych oraz podniesienie efektywności kosztowej przedsięwzięć informacyjnych,
- zapewnienie zaangażowania, wsparcia i współpracy określonych grup docelowych dzięki zaufaniu, jakim cieszą się partnerzy w danej grupie,
- uzyskanie dostępu do informacji, z których korzystają członkowie danej grupy.

W planie komunikacji przewidziane są także działania mające na celu pozyskiwanie informacji zwrotnych zawierających w sobie ocenę funkcjonowania LGD i procesu wdrażania LSR. Pozyskane w ten sposób informacje zostaną wykorzystane do ewentualnej aktualizacji dokumentów bądź procedur stosowanych w trakcie wdrażania LSR. W sytuacji zdiagnozowania problemów związanych z wdrażaniem LSR, a także zaistnienia sytuacji braku społecznej akceptacji dla prowadzonych działań wdrożone zostaną następujące środki zaradcze:

- wprowadzenie jasnych zasad podziału pomiędzy działaniami typowo promocyjnymi, a informacyjnymi,
- zainicjowanie bezpośrednich kontaktów pomiędzy mieszkańcami, a przedstawicielami LGD,
- zorganizowanie dodatkowych szkoleń,
- dołożenie większych starań przy formułowaniu komunikatów.

Efekty działań realizowanych w ramach planu komunikacji będą upubliczniane przy wykorzystaniu strony internetowej Stowarzyszenia i innych lokalnych mediów przy zachowaniu zasady pełnej transparentności.

Rozdział X Zintegrowanie

Cele ogólne i szczegółowe określone w niniejszej strategii odpowiadają na wcześniej zidentyfikowane obszary problemowe mające negatywny wpływ na funkcjonowanie lokalnych społeczności, a ich osiągnięcie ma przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców z obszaru LGD Dolina Samy. Kompleksowość i efektywność wdrażanych przedsięwzięć gwarantuje powiązanie przedmiotowej strategii z innymi dokumentami strategicznymi o zasięgu lokalnym i regionalnym. Przyjęte założenia są zgodne i komplementarne z zapisami strategii gmin tworzących obszar LGD Dolina Samy, a także strategiami opracowanymi przez powiat poznański i województwo wielkopolskie.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Niniejsza strategia jest zbieżna z celami Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku. Komplementarność zapewnia powiązanie z następującymi celami:

1. Cel strategiczny 5 „Zwiększenie spójności województwa”,
 - Cel operacyjny 5.2. „Rozwój obszarów wiejskich”,
 - Cel operacyjny 5.3. „Aktywizacja obszarów o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych”,
2. Cel strategiczny 6 „Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu”,

- Cel operacyjny 6.6. „Rozwój instrumentów finansowych dla gospodarki”,
- Cel operacyjny 6.13. „Rozwój biznesu i usług zdrowotnych”,
- 3. Cel strategiczny 7 „Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia”,
 - Cel operacyjny 7.3. „Promocja przedsiębiorczości i zatrudnienia”,
- 4. Cel strategiczny 8 „Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa”,
 - Cel operacyjny 8.5. „Wzmacnianie włączenia społecznego”,
 - Cel operacyjny 8.8. „Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego”,
 - Cel operacyjny 8.10. „Ochrona i utrwalanie dziedzictwa kulturowego”.

Przygotowana strategia dla obszaru LGD Dolina Samy, podobnie jak wyżej przytoczona strategia dla województwa, zakłada dążenie do ogólnie rozumianego rozwoju terenów wiejskich w różnych aspektach, kładąc jednocześnie nacisk na wzmacnianie potencjału gospodarczego i promowanie postaw przedsiębiorczych, a także budowanie trwałych podstaw społeczeństwa obywatelskiego z aktywnymi jednostkami stawiającymi sobie za cel rozwój otoczenia, w którym funkcjonują.

Strategia Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006 – 2015

Założenia strategii pokrywają się również z celami określonymi w Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006 – 2015:

1. Cel strategiczny „Kształtowanie przestrzeni podwyższającej jakość życia oraz wspieranie rozwoju gospodarczego powiatu”,
 - Cel szczegółowy „Rozwój przedsiębiorczości – tworzenie platformy współpracy z przedsiębiorcami”,
2. Cel strategiczny „Wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców oraz dostosowania ich kwalifikacji i kompetencji do potrzeb rynku pracy Aglomeracji Poznańskiej”,
 - Cel szczegółowy „Promocja zatrudnienia, ograniczenie zjawiska wysokiego poziomu bezrobocia i eliminacja jego negatywnych skutków”,
3. Cel strategiczny „Wzrost integracji społecznej, poprawa zdrowotności i bezpieczeństwa publicznego mieszkańców Powiatu”,
 - Cel szczegółowy „Wzrost spójności i wzmocnienie integracji społecznej”,
 - Cel szczegółowy „Rozwój społeczeństwa obywatelskiego”,
4. Cel strategiczny „Zwiększanie efektywności wykorzystania walorów przyrodniczych i potencjału kulturowego powiatu”,
 - Cel szczegółowy „Rozwój potencjału turystycznego”,
 - Cel szczegółowy „Rozwój działalności kulturalnej i sportowo – rekreacyjnej”.

Wspólnymi osiami obu strategii są działania ukierunkowane na rozwój przedsiębiorczości i promowanie zatrudnienia w kontekście ograniczania problemu bezrobocia i wykluczenia społecznego, działania nastawione na wzmacnianie spójności i integracji lokalnych społeczności w połączeniu z rozwojem społeczeństwa obywatelskiego, jak również działania zakładające wspieranie inicjatyw turystycznych, rekreacyjnych i kulturalnych.

Program Rozwoju Gminy Kaźmierz na lata 2014 – 2020

Strategia zintegrowana jest jednocześnie z dokumentami strategicznymi szczebla gminnego. Jednym z nich jest Program Rozwoju Gminy Kaźmierz na lata 2014 – 2020. Założenia zawarte w strategii korespondują z następującymi celami i priorytetami programu:

1. Cel rozwojowy I „Rozwój gospodarczy gminy Kaźmierz”,
 - Priorytet 2 „Aktywizacja gospodarcza gminy i podnoszenie jej atrakcyjności”; Kierunek działania 2.1 – „Turystyczny rozwój gminy” (przystosowanie okolic Zalewu Radzyny do turystyki poprzez budowę ścieżek rowerowych, punktów widokowych, tworzenie alejek spacerowych, oświetlenie tras, tworzenie wiosek tematycznych, rozbudowa infrastruktury turystycznej w rejonie Jeziora Bytyńskiego, rozwój agroturystyki),
2. Cel rozwojowy IV „Podnoszenie standardu i warunków życia społecznego mieszkańców gminy”,
 - Priorytet 2 „Aktywna i zintegrowana społeczność”; Kierunek działania 2.1 – „Integracja społeczna” (rozwijanie infrastruktury społecznej, wprowadzanie nowych form integracji mieszkańców, współpraca trójsektorowa – NGO, samorząd, przedsiębiorcy); Kierunek działania 2.2 – „Wysoka aktywność społeczna” (realizacja programów wsparcia dla osób bezrobotnych i wykluczonych społecznie).

Zarówno strategia jak i przytoczone cele programu wskazują na aktywizację gospodarczą jako jeden z najważniejszych elementów rozwoju otoczenia. Wspieranie przedsiębiorstw i tworzenie nowych miejsc pracy postrzegane jest jako warunek konieczny do budowania odpowiedniego klimatu sprzyjającego kreowaniu przewagi konkurencyjnej. Niezbędnym czynnikiem wspomagającym ma być świadome społeczeństwo, charakteryzujące się wysokim potencjałem, aktywnie zaangażowane w proces rozwoju otoczenia.

Strategia Rozwoju Gminy Rokietnica na lata 2014 – 2020

Dokumentem komplementarnym jest także Strategia Rozwoju Gminy Rokietnica na lata 2014 – 2020 i wskazane w niej cele:

1. Cel ogólny 1 „Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy”,
 - Cel pośredni 1.2 „Opracowanie polityki proinwestycyjnej i progospodarczej dla obecnych i przyszłych przedsiębiorców”,
2. Cel ogólny 4 „Wspieranie rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego”,
 - Cel pośredni 4.1 „Wspieranie działań służących budowaniu tożsamości lokalnej i integracji mieszkańców” (4.1.2 „Wzbogacenie i różnicowanie oferty działań kulturalno – rozrywkowych”, 4.1.3 „Wzmocnienie współpracy z organizacjami pożytku publicznego i partnerami zagranicznymi”),
 - Cel pośredni 4.3 „Wzmacnianie kompetencji społecznych młodych ludzi” (4.3.1 „Wyposażenie uczniów w rozległe kompetencje społeczne, wpieranie postaw przedsiębiorczych oraz przygotowanie do elastycznych działań na rynku pracy”),
 - Cel pośredni 4.4 „Budowa kapitału społecznego na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego (4.4.1 „Aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych”).

Przytoczone cele są zbieżne z założeniami niniejszej strategii i odnoszą się do sfery przedsiębiorczości jako ważnego ogniwa w procesie generowania miejsc pracy i poprawy warunków do życia. Podkreślają jednocześnie wagę kapitału ludzkiego nierozdzielnie związanego z kreowaniem nowych rozwiązań przyczyniających się do rozwoju lokalnego potencjału.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Szamotuły na lata 2014 – 2020

Tożsame zapisy założeń rozwojowych zawarte są w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Szamotuły na lata 2014 – 2020. Komplementarny wymiar obu dokumentów przejawia się w następujących celach:

1. Cel strategiczny 1 „Rozwój infrastruktury technicznej i gospodarki”,
 - Program 5 „Rozwój gospodarczy” (wdrażanie polityki wspierania przedsiębiorczości i promocji gospodarczej gminy),
2. Cel strategiczny 2 „Rozwój infrastruktury i usług społecznych”,
 - Program 6 „Oświata i wychowanie” (organizacja ścieżek edukacyjnych), Program 7 „Kultura” (rozwój infrastruktury do działań w zakresie kultury i sztuki), Program 11 „Wspieranie rozwoju aktywności lokalnej” (realizacja strategii współpracy z organizacjami pozarządowymi).

Istotą omawianych dokumentów strategicznych jest rozwój gospodarczy rozumiany jako proces tworzenia nowych podmiotów gospodarczych i rozwijania tych funkcjonujących na rynku oraz przywiązanie dużej wagi do wspierania rozwoju aktywności lokalnej z udziałem szerokiej rzeszy mieszkańców.

Strategia Rozwoju Gminy Tarnowo Podgórne

Założenia LSR pokrywają się również z celami określonymi w Strategii Rozwoju Gminy Tarnowo Podgórne. Zbieżność dokumentów odzwierciedlają poniższe cele strategii gminy:

1. Cel Strategiczny 4 „Stworzenie warunków do wypoczynku i rekreacji”,
 - Cele operacyjne: budowa i utrzymanie obiektów sportowych i rekreacyjnych w miejscowościach sołeckich; wspieranie nowych form organizacyjnych rekreacji dla całych rodzin,
2. Cel strategiczny 8 „Rozwój społeczeństwa obywatelskiego”,
 - Cele operacyjne: podnoszenie świadomości obywatelskiej; wspieranie współpracy z organizacjami pozarządowymi,
3. Cel strategiczny 9 „Podnoszenie świadomości obywatelskiej mieszkańców gminy w dziedzinie kultury i dziedzictwa narodowego”,
 - Cele operacyjne: aktywizacja mieszkańców sołectw do uczestniczenia w działaniach z zakresu kultury; wspieranie organizacji pozarządowych promujących historię naszego kraju.

W tym przypadku komplementarność przejawia się w celach ukierunkowanych na budowanie aktywnego społeczeństwa obywatelskiego biorącego odpowiedzialność za rozwój swojego otoczenia, a także tworzenie odpowiednich warunków do wypoczynku, rekreacji i spędzania wolnego czasu z wykorzystaniem lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych.

Przedstawione cele dokumentów strategicznych jednoznacznie wskazują na wysoki stopień zintegrowania LSR z obowiązującymi strategiami (gminnymi, regionalnymi). Skierowanie nacisku na rozwój przedsiębiorczości oraz budowanie aktywnych społeczności powoduje, że wdrażanie przedmiotowej strategii przyczyni się do integrowania różnych sektorów i nawiązywania współpracy pomiędzy wieloma partnerami, co w konsekwencji umożliwi kompleksową realizację przedsięwzięć i osiągnięcie przyjętych celów. Odstąpienie od preferowania wybranych branż gospodarczych oraz promowanie różnorodnych i innowacyjnych form aktywizowania lokalnych społeczności ma sprzyjać rozwojowi całego sektora gospodarczego i kreowaniu wielowymiarowej współpracy angażującej liczne podmioty z obszaru LGD Dolina Samy.

Rozdział XI Monitoring i ewaluacja

Prowadzenie działań związanych z ewaluacją i monitoringiem wdrażanej strategii na lata 2014 – 2020 jest istotnym elementem całego procesu efektywnego wydatkowania przyznanych środków finansowych przeznaczonych na realizację przedsięwzięć ukierunkowanych na rozwój terenów wiejskich tworzących obszar LGD Dolina Samy. Celem prowadzonych czynności ma być zbieranie informacji na temat finansowego, rzeczowego oraz społecznego wymiaru działalności LGD oraz skuteczności wdrażania LSR w kontekście wydajności pracy Stowarzyszenia. Przyjęte procedury mają dodatkowo na celu ocenę zgodności realizacji operacji z wcześniej przyjętymi celami strategii. W związku z tak przyjętymi założeniami prowadzenie badań ewaluacyjnych i monitoringu będzie odbywać się przy udziale: pracowników LGD, członków organów LGD, ekspertów zewnętrznych w dziedzinie prowadzenia ewaluacji i monitoringu, a także samych mieszkańców obszaru LGD, których opinia umożliwi zachowanie jednej z najważniejszych zasad działania LGD – oddolności i współdecydowania w obszarze kierunków rozwoju.

W związku z tym, że Lokalna Strategia Rozwoju jest dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju lokalnego na przestrzeni lat 2014 – 2020, proces monitoringu i ewaluacji przewiduje stosowanie kilkuetapowego schematu szacowania wartości wprowadzanej polityki i działań Stowarzyszenia. W przypadku ewaluacji etapy zostały podzielone ze względu na moment, w którym prowadzone będzie badanie i analiza. Natomiast w przypadku monitoringu uwzględniono bieżącą pracę przy zbieraniu i gromadzeniu danych.

Etapy realizacji badań ewaluacyjnych zostały wyróżnione ze względu na moment, w którym badanie będzie prowadzone. W związku z tym, zarówno w odniesieniu do funkcjonowania Stowarzyszenia, jak i wdrażania LSR wyróżniono etap ewaluacji *ex ante*, *on going* oraz *ex post*.

Zaznaczyć należy, że realizacja czynności ewaluacyjnych odbywać się będzie z zastosowaniem podstawowych kryteriów ewaluacji, którymi są:

1. Trafność

Kryterium to pozwala ocenić w jakim stopniu cele programu odpowiadają potrzebom i priorytetom danego sektora lub regionu. Ustalone w wyniku zastosowania kryterium trafności wnioski wpływają na podjęcie decyzji o kontynuowaniu, modyfikacji lub wstrzymaniu projektu/programu.

2. Efektywność

Kryterium efektywności pozwala ocenić tzw. „ekonomiczność” danego projektu/programu, czyli stosunek poniesionych nakładów (zasobów finansowych, ludzkich, poświęcony czas) do uzyskanych produktów, rezultatów oraz oddziaływania. Kryterium efektywności stosowane jest przy analizach możliwości osiągnięcia zbliżonych efektów przy wykorzystaniu mniejszych zasobów oraz zwiększaniu efektów przy zastosowaniu porównywalnych zasobów. Kryterium ma również zastosowanie przy porównywaniu ewaluowanego projektu/programu z podobnymi projektami/programami w danym sektorze.

3. Skuteczność

Kryterium skuteczności pozwala ocenić, do jakiego stopnia cele projektu/programu zdefiniowane na etapie programowania zostały osiągnięte. Z uwagi na fakt, że cele projektu/programu formułowane są na kilku poziomach, od celów ogólnych do operacyjnych, należy jasno doprecyzować, do którego poziomu celów będziemy się odwoływać. Należy również wziąć pod uwagę, nie tylko pozytywne efekty programu, ale również ewentualne efekty negatywne.

4. Użyteczność

Kryterium to pozwala ocenić, do jakiego stopnia oddziaływanie projektu/programu odpowiada potrzebom grupy docelowej. Dzięki zastosowaniu tego kryterium można ocenić, czy zmiany wywołane realizacją projektu/programu są korzystne z punktu widzenia jego beneficjentów. Należy wziąć pod uwagę różnice interesów osób zaangażowanych w przedsięwzięcie. To co ocenimy jako użyteczne dla jednej grupy, może nie być użytecznym z punktu widzenia innej grupy.

5. Trwałość

Kryterium trwałości pozwala ocenić czy uprzednio zaplanowane pozytywne efekty projektu/programu będą nadal widoczne po zakończeniu jego realizacji. Kryterium to ma zastosowanie przy ocenie wartości projektu/programu w kategorii jego użyteczności, w dłuższej perspektywie czasowej. Kryterium trwałości stosowane jest w ewaluacjach ex-post, ponieważ pozwala ocenić na ile zmiany wywołane oddziaływaniem projektu/programu są faktycznie trwałe i widoczne po zakończeniu wsparcia finansowego.

Prace dotyczące monitoringu związane z bieżącym zbieraniem i kontrolowaniem danych będą wykonywane przez pracowników w trybie ciągłym, co spowoduje, że w przypadku wykrycia nieprawidłowości i/lub niskiej oceny któregoś z przyjętych kryteriów, możliwe będzie szybkie reagowanie i wprowadzenie niezbędnych zmian w organizacji LGD i/lub wdrażaniu LSR. W ramach bieżącego zbierania danych biuro LGD będzie posługiwało się zestawieniami danych, ankietami i innymi dokumentami potwierdzającymi zakres prowadzonych działań.

Uzyskane wnioski z prowadzonych działań monitorujących i ewaluacyjnych związanych z funkcjonowaniem LGD i wdrażaniem LSR będą istotnym materiałem stanowiącym punkt wyjścia do wprowadzania ewentualnych zmian w działalności Stowarzyszenia i procesie wdrażania LSR.

Tabela nr 11 Elementy podlegające monitoringowi

Elementy poddane badaniu	Wykonawca badania	Źródła danych i metody ich zbierania	Czas i okres dokonywania pomiaru	Analiza i ocena danych
Wskaźniki realizacji LSR	Biuro LGD (ocena własna)	Rejestr danych LGD; ankiety od beneficjentów	Na bieżąco	Stopień realizacji wskaźników
Harmonogram ogłaszanych konkursów	Biuro LGD (ocena własna)	Rejestr ogłaszanych konkursów	Na bieżąco	Zgodność i terminowość ogłaszania konkursów; ocena stopnia realizacji zadań wdrażanych w ramach LSR
Budżet LGD	Biuro LGD (ocena własna)	Zestawienia wydatków; wnioski o płatność	Na bieżąco	Stopień wykorzystania środków finansowych w odniesieniu do środków zakontraktowanych
Zainteresowanie stroną internetową	Biuro LGD (ocena własna)	Dane od administratora strony internetowej	Na bieżąco	Skuteczność przekazywania / uzyskiwania informacji na temat działalności LGD
Funkcjonowanie biura Stowarzyszenia	Zarząd LGD	Anonimowe ankiety	Na bieżąco	Ocena pracy pracowników; sposób przekazywania istotnych informacji potencjalnym wnioskodawcom; pomoc w rozwiązywaniu problemów; efektywność świadczonego doradztwa

Źródło: Opracowanie własne

Tabela nr 12 Elementy podlegające ewaluacji

Elementy poddane badaniu	Wykonawca badania	Źródła danych i metody ich zbierania	Czas i okres dokonywania pomiaru	Analiza i ocena danych
<p>Działalność / funkcjonowanie Stowarzyszenia LGD Dolina Samy (m.in. biuro i organy LGD; działalność komunikacyjna; przebieg konkursów; podejmowane działania promocyjne; aktywizacja lokalnej społeczności)</p>	<p>Eksperti zewnętrzeni (ocena zewnętrzna)</p>	<p>Analiza przeprowadzona przez ekspertów na podstawie badań (ankiet, wywiadów, dokumentów LGD, spotkań)</p>	<p>IV kwartał 2018r. IV kwartał 2021r.</p>	<p>Efektywność pracy LGD; trafność narzędzi komunikacyjnych; zaawansowanie harmonogramu naborów; skuteczność działań promocyjnych; stopień aktywności mieszkańców</p>
<p>Wdrażanie Strategii Rozwoju Lokalnego kierowanego przez społeczność (m.in. oddziaływanie wdrażanych działań na lokalne społeczeństwo; realizacja celów i wskaźników; rozwój kapitału społecznego; wpływ strategii na położenie grup defaworyzowanych)</p>	<p>Eksperti zewnętrzeni (ocena zewnętrzna)</p>	<p>Analiza przeprowadzona przez ekspertów na podstawie badań (ankiet, wywiadów, dokumentów LGD, spotkań)</p>	<p>IV kwartał 2018r. IV kwartał 2021r.</p>	<p>Poziom zmian społeczno – gospodarczych na obszarze LGD; stopień realizacji poszczególnych celów i wskaźników</p>

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział XII Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Przeprowadzona analiza zapisów zawartych w niniejszej strategii pokazuje, że przedmiotowy dokument nie spełnia kryteriów kwalifikujących go do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Stąd też wyływa wniosek, że realizacja postanowień LSR nie spowoduje znaczącego oddziaływanie na środowisko.

Przyjęte cele i dopuszczalne zakresy projektów wynikające z zawartych zapisów w strategii nie wyznaczają ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a realizacja postanowień tego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływanie na środowisko.

Przywołując art. 49 Ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r., poz. 1235 ze zm.) można stwierdzić, że odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko uwarunkowane jest zakresem możliwych działań wyznaczanych zapisami niniejszej strategii.

Przygotowana strategia zakłada realizację przedsięwzięć ukierunkowanych na:

- podejmowanie jednoosobowej działalności gospodarczej, dofinansowywanej kwotą 50.000 złotych,
- rozwijanie prowadzonej działalności, z premioną kwotą dotacji do 100.000 złotych,
- budowanie podstawowej, ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury rekreacyjnej, turystycznej i kulturalnej, z premioną kwotą dotacji do 200.000 złotych,
- organizowanie, w ramach projektów grantowych, szkoleń, warsztatów, zajęć edukacyjnych, imprez rekreacyjno – turystycznych i kulturalnych połączonych z wydawaniem materiałów promocyjnych, z możliwym dofinansowaniem na poziomie od 5.000 do 50.000 złotych.

Wartym podkreślenia jest fakt, że dokument kładzie duży nacisk na wykorzystanie walorów środowiskowych LGD wskazując je jako atut obszaru możliwy do wykorzystania w celach rozwojowych i promocyjnych opisywanego terenu. Wątek środowiskowy obecny jest również w założeniach projektu grantowego z zakresu szkoleń, gdzie przewiduje się organizowanie zajęć o tematyce ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu. Równie istotne jest wdrażanie rozwiązań proekologicznych w projektach związanych z przedsiębiorczością (podejmowanie i rozwijanie działalności gospodarczej).

Charakter i zakres w/w projektów oraz stosunkowo niewielka kwota dofinansowania przypadająca na realizację jednego projektu sprawiają, że żaden z nich nie zalicza się do kategorii projektów mogących zawsze znacząco bądź potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397 ze zm.).

Dodatkowo przytaczane założenia LSR pozostają w zgodności z celami przyjętymi w dokumentach strategicznych szczebla międzynarodowego, wspólnotowego, krajowego oraz regionalnego. Można zatem wnioskować, że osiągnięcie celów niniejszej strategii, będzie przyczyniać się do osiągnięcia celów i założeń dokumentów strategicznych wyższego szczebla, które objęte zostały procedurą oceny oddziaływania na środowisko.

Biorąc pod uwagę ograniczone kwoty dofinansowań na poszczególne rodzaje projektów oraz powiązane z tym małe koszty całkowite inwestycji można domniemać, iż będą to operacje o niewielkiej skali, wykluczające zaistnienie niebezpieczeństwa pojawienia się takich czynników bądź

elementów przedsięwzięć, które mogłyby negatywnie wpływać na zasoby środowiskowe obszaru LGD Dolina Samy. Taka rzeczywistość minimalizuje niemalże do zera prawdopodobieństwo występowania negatywnego oddziaływania operacji na środowisko i zdrowie ludzi znajdujących się w jej zasięgu.

Operacje nie będą bezpośrednio lokalizowane na przedmiotach ochrony obszarów Natura 2000, a działania prowadzone w ramach wdrażania LSR nie będą miały istotnego wpływu na przekroczenie standardów jakości środowiska.

Wykaz wykorzystanej literatury

1. Bienias S. i in., *Ewaluacja. Poradnik dla pracowników administracji publicznej*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2012,
2. Bloch E., Kościelecki P., Śpiewak R., Zalewska K., *Podręcznik tworzenia i ewaluacji wskaźników w lokalnych strategiach rozwoju*, Warszawa 2010,
3. Dziemianowicz W. i in., *Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2012,
4. Kot T., Weremiuk A., *Wskaźniki w zarządzaniu strategicznym. Poradnik dla pracowników administracji publicznej*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2012,
5. Thlon M., *Budowa kapitału społecznego do wykorzystania w procesie zarządzania rozwojem kierowanym przez lokalną społeczność*, Warszawa 2015,
6. Raport z pierwszej fazy prac grupy fokusowej ds. transferu wiedzy i innowacji Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
7. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006,
8. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005,
9. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008,
10. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 809/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, środków rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności,
11. Wspólne Wytyczne Dyrekcji Generalnych Komisji Europejskiej, AGRI, EMPL, MARE i REGIO, na temat rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych,
12. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020, Warszawa grudzień 2014,
13. Ustawa z dnia 20 lutego 2015r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 (Dz. U. 2015r., poz. 349),
14. Ustawa z dnia 20 lutego 2015r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. 2015r., poz. 378),
15. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania

- „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW na lata 2014 – 2020 (Dz. U. z 2015r., poz. 1570),
16. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 października 2015r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji” objętego PROW na lata 2014 – 2020 (Dz. U. z 2015r., poz. 1822),
17. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 października 2015r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania” objętego PROW na lata 2014 – 2020 (Dz. U. z 2015r., poz. 1839).

Załączniki do LSR

1. Procedura aktualizacji LSR

Celem aktualizacji LSR jest umożliwienie dostosowania jej zapisów do aktualnych i obowiązujących aktów prawnych, jak również do potrzeb i oczekiwań mieszkańców oraz beneficjentów pomocy.

Wszyscy członkowie Stowarzyszenia, a także mieszkańcy obszaru LGD Dolina Samy mają możliwość składania wniosków, uwag i propozycji zmian w zapisach LSR. Procedura aktualizacji uwzględnia udział każdego mieszkańca według obowiązujących zasad:

- zgłoszenie propozycji nowych zapisów na piśmie,
- zgłoszenie zmian w trakcie spotkań i konsultacji,
- zgłoszenie zmian pocztą elektroniczną.

Wszystkie zgłoszone uwagi podlegają analizie w biurze Lokalnej Grupy Działania, a następnie są przekazywane do Zarządu, który przeprowadza dodatkową analizę otoczenia prawnego oraz możliwości wdrożenia proponowanych zapisów. Zarząd w pracach nad zmianami może wspomagać się opiniami eksperckimi komentującymi konsekwencje proponowanych zmian. W przypadku braku możliwości wprowadzenia zmienionych zapisów podawany jest powód zaniechania zmiany wraz z odpowiednim uzasadnieniem, a następnie zamieszczany na stronie internetowej Stowarzyszenia. W przypadku pozytywnej oceny Zarządu proponowana zmiana zostaje przedstawiona na najbliższym WZC, które podejmuje decyzję w kwestii aktualizacji lub nieprzyjęcia proponowanych zmian w LSR.

Zmiany w LSR mogą również wynikać z wniosków wypracowanych podczas działań związanych z monitoringiem i ewaluacją strategii. W takim przypadku procedura jest analogiczna. W przypadku zidentyfikowania koniecznych zmian w LSR są one niezwłocznie przekazywane do Zarządu, który dodatkowo przeprowadza analizę otoczenia prawnego oraz możliwości wdrożenia tych zmian. Zarząd może wspomóc się w swoich pracach opinią ekspercką w kwestii możliwości wprowadzenia proponowanych innowacji. W przypadku braku możliwości wprowadzenia zmian podawany jest powód wraz z uzasadnieniem. W przypadku pozytywnej oceny Zarządu innowacja zostaje przedstawiona na najbliższym WZC, które podejmuje decyzję w kwestii aktualizacji lub nieprzyjęcia proponowanych zmian w LSR.

Schemat procedury aktualizacji LSR:

2. Procedury dokonywania ewaluacji i monitoringu

Prowadzenie monitoringu i ewaluacji LSR w całym okresie jej wdrażania jest procesem koniecznym dla sprawdzania, czy skutecznie udaje się osiągać wszystkie określone cele i wskaźniki zapisane w strategii. Proces ten może zmierzać w kierunku aktualizacji lub zmiany zaplanowanych w LSR działań i efektów. Istotą wdrażania strategii rozwoju jest poprawa sytuacji mieszkańców obszaru, poprzez osiąganie celów i realizację wskaźników, dlatego też przedmiotowy proces musi być prowadzony przez cały okres przewidziany na wdrażanie LSR, jak również po nim w celu obserwowania oddziaływania zrealizowanych operacji na otoczenie.

Przyjęte procedury przewidują dokonywanie systematycznej i obiektywnej oceny LSR, jej założeń, przebiegu wdrażania, osiągniętych rezultatów z punktu widzenia adekwatności, skuteczności, efektywności, oddziaływania i trwałości podejmowanych działań. Ewaluacja LSR ma dostarczać rzetelnych i użytecznych informacji, które będą następnie wykorzystywane w procesie decyzyjnym oraz we współpracy z partnerami zaangażowanymi we wdrażanie strategii.

Organem odpowiedzialnym za proces ewaluacji i monitoringu jest Zarząd Stowarzyszenia LGD Dolina Samy, działający w oparciu o kompetencje nadane przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia. Zarząd zleca poszczególne zadania w zakresie ewaluacji i monitoringu pracownikom biura, członkom Stowarzyszenia i/lub zewnętrznym ekspertom/wykonawcom. Monitoring leży w kompetencji pracowników biura, którzy na bieżąco mają zbierać potrzebne dane. Prowadzenie procesu monitoringu będzie podlegało kontroli przez Zarząd co najmniej raz na rok.

W działaniach związanych z monitoringiem przewiduje się wykorzystywanie danych generowanych przez Stowarzyszenie, w tym: rejestrów, harmonogramów, zestawień, ankiet i innych dokumentów przedstawiających informacje o działaniach powiązanych z LSR.

W procesie ewaluacji wykorzystywana będzie formuła związana ze zleceniem oceny funkcjonowania LGD i wdrażania LSR na zewnątrz. Zgodnie z nią wyłoniony wykonawca zewnętrzny zobowiązany będzie do przygotowania raportu zawierającego całościową ocenę działań oraz ewentualne rekomendacje dotyczące działań jakie należałoby podjąć w przypadku zagrożenia dla nieosiągnięcia celów lub wskaźników LSR. Następnie raport ten prezentowany będzie Walnemu Zebraniu Członków w celu zatwierdzenia i powierzenia Zarządowi LGD wykonania przyjętych rekomendacji. W gestii wykonawcy będzie opracowanie kwestionariuszy ankiet i innych narzędzi, a także przeprowadzenie całego procesu. Procedury przewidują przeprowadzenie 2 ewaluacji.

W celu wyłonienia wykonawcy i przeprowadzenia ewaluacji Zarząd podejmuje następujące czynności:

1. określenie zakresu ewaluacji oraz wymogów wobec wykonawcy (doświadczenie w przeprowadzaniu podobnych badań ewaluacyjnych, koszty wykonania usługi),
2. zamieszczenie zapytania ofertowego na stronie internetowej LGD i /lub rozesłanie zapytań ofertowych do minimum 3 potencjalnych wykonawców,
3. wybór wykonawcy i podpisanie umowy z uwzględnieniem jakości, przejrzystości, czytelności i jawności działań,
4. przeprowadzenie ewaluacji przez wykonawcę (maksymalnie 3 miesiące),
5. przedstawienie i odbiór raportu,
6. przedstawienie raportu na WZC,
7. wdrożenie ewentualnych działań naprawczych, gwarantujących usprawnienie działań i realizację założonych celów rozwojowych.

3. Plan działania

Cel ogólny 1.0	Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			RAZEM 2016-2023		Program	Poddziałanie / Zakres programu
	Nazwa wskaźnika	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN		
Cel szczegółowy 1.1													PROW	
Przedsięwzięcie 1.1.1	Liczba utworzonych nowych podmiotów gospodarczych (samozatrudnienie)	25 szt.	42	1.250.000,-	30 szt.	92	1.500.000,-	5 szt.	100	250.000,-	60 szt.	3.000.000,-	PROW	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy 1.1				1.250.000,-			1.500.000,-			250.000,-		3.000.000,-		

Cel szczegółowy 1.2												PROW		
Przedsięwzięcie 1.2.1	Liczba wspartych przedsiębiorstw	12 szt.	40	1.200.000,-	13 szt.	83	1.300.000,-	5 szt.	100	500.000,-	30 szt.	3.000.000,-	PROW	Realizacja LSR
	Liczba utworzonych miejsc pracy	12 szt.	40		13 szt.	83		5 szt.	100		30 szt.			
Razem cel szczegółowy 1.2				1.200.000,-			1.300.000,-			500.000,-		3.000.000,-		
Razem cel ogólny 1.0				2.450.000,-			2.800.000,-			750.000,-		6.000.000,-		

Cel ogólny 2.0	Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			RAZEM 2016-2023		Program	Poddziałanie / Zakres programu
	Nazwa wskaźnika	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN		
Cel szczegółowy 2.1														
Przedsięwzięcie 2.1.1	Liczba wybudowanych / przebudowanych obiektów turystyczno – rekreacyjnych													
	3 szt.	43	650.000,-	3 szt.	86	650.000,-	1 szt.	100	200.000,-	7 szt.	1.500.000,-	1.500.000,-	PROW	Realizacja LSR Współpraca
Razem cel szczegółowy 2.1			650.000,-			650.000,-			200.000,-		1.500.000,-			

Cel ogólny 3.0	Nazwa wskaźnika	2016-2018		2019-2021		2022-2023		RAZEM 2016-2023		Program	Poddziałanie / Zakres programu		
		Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN				
Cel szczegółowy 2.2	Liczba wybudowanych / przebudowanych obiektów kulturalnych	1 szt.	33	1 szt.	66	1 szt.	100	3 szt.	650.000,-	PROW	Realizacja LSR		
		220.000,-		220.000,-		210.000,-		210.000,-	410.000,-				
		Razem cel szczegółowy 2.2											
		Razem cel ogólny 2.0											
				Planowane wsparcie w PLN		Planowane wsparcie w PLN		Planowane wsparcie w PLN		Razem planowane wsparcie w PLN			
				% realizacji wskaźnika narastająco		% realizacji wskaźnika narastająco		% realizacji wskaźnika narastająco		Razem wartość wskaźników			
				Wartość z jednostką miary		Wartość z jednostką miary		Wartość z jednostką miary		Razem wartość wskaźników			
				Wartość z jednostką miary		Wartość z jednostką miary		Wartość z jednostką miary		Razem wartość wskaźników			
				Wartość z jednostką miary		Wartość z jednostką miary		Wartość z jednostką miary		Razem wartość wskaźników			
				Wartość z jednostką miary		Wartość z jednostką miary		Wartość z jednostką miary		Razem wartość wskaźników			

Cel ogólny 5.0	Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			RAZEM 2016-2023		Program	Poddziałanie / Zakres programu
	Nazwa wskaźnika	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN		
Cel szczegółowy 5.1														
Przedsięwzięcie 5.1.1	Liczba zorganizowanych przedsięwzięć kulturalnych i artystycznych	6 szt.	40	120.000,-	6 szt.	80	120.000,-	3 szt.	100	60.000,-	15	300.000,-	PROW	Realizacja LSR Aktywizacja
	Liczba przygotowanych wydawnictw	2 szt.	40	68.000,-	2 szt.	80	68.000,-	1 szt.	100	34.000,-	5	170.000,-	PROW	Realizacja LSR Aktywizacja

Razem cel szczegółowy 5.1			188.000,-			188.000,-			94.000,-		470.000,-		
Razem cel ogólny 5.0			188.000,-			188.000,-			94.000,-		470.000,-		
Razem LSR			3.916.000,-			4.266.000,-			1.448.000,-		9.630.000,-		
Razem planowane wsparcie na przedsięwzięcia dedykowane tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy w ramach poddziałania Realizacja LSR PROW											% budżetu poddziałania Realizacja LSR		
											6.000.000,-	67%	

4. Budżet LSR

Wysokość wsparcia finansowego w ramach poszczególnych poddziałań

Zakres wsparcia	Wsparcie finansowe (PLN)	
	PROW	Razem
Realizacja LSR (art. 35, ust. 1, lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)	9.000.000,00	9.000.000,00
Współpraca (art. 35, ust. 1, lit. c rozporządzenia nr 1303/2013)	180.000,00	180.000,00
Koszty bieżące (art. 35, ust. 1, lit. d rozporządzenia nr 1303/2013)	1.600.000,00	1.600.000,00
Aktywizacja (art. 35, ust. 1, lit. e rozporządzenia nr 1303/2013)	450.000,00	450.000,00
RAZEM	11.230.000,00	11.230.000,00

Plan finansowy w zakresie poddziałania 19.2. PROW 2014–2020

	Wkład EFRROW	Budżet państwa	Wkład własny będący wkładem krajowych środków publicznych	RAZEM Poddziałanie 19.2
Beneficjenci inni niż jednostki sektora finansów publicznych	3.817.800,00	2.182.200,00		6.000.000,00
Beneficjenci będący jednostkami sektora finansów publicznych	1.908.900,00		1.091.100,00	3.000.000,00
RAZEM	5.726.700,00	2.182.200,00	1.091.100,00	9.000.000,00

5. Plan komunikacji

Termin	Cel komunikacji	Nazwa działania komunikacyjnego	Adresaci działania	Środki przekazu	Wskaźniki	Budżet	Planowane efekty
I poł. 2016r.	Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o nowej Strategii Rozwoju Lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR), jej głównych celach i zapisanych przedsięwzięciach, zasadach przyznawania dofinansowania, preferowanych typach operacji	Kampania informacyjna na temat głównych założeń LSR na lata 2014 – 2020	Mieszkańcy obszaru LGD Dolina Samy – potencjalni wnioskodawcy w szczególności grupy defaworyzowane, jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe	Spotkania informacyjne; komunikaty zamieszczane na stronie internetowej Stowarzyszenia LGD Dolina Samy i lokalnych portalach; materiały informacyjne (ulotki); artykuły w prasie lokalnej	Liczba zorganizowanych spotkań; liczba artykułów w prasie lokalnej; liczba wydanych ulotek; liczba ogłoszeń na stronach internetowych	2.000,00 zł	Poszerzenie wiedzy mieszkańców na temat założeń nowej LSR
II poł. 2016r. i kolejne lata	Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o znaczeniu i głównych zasadach interpretacji poszczególnych kryteriów oceny operacji stosowanych w procesie wyboru wniosków	Spotkania na temat zasad oceniania i wyboru projektów przez Radę Stowarzyszenia LGD Dolina Samy	Mieszkańcy obszaru LGD Dolina Samy – wnioskodawcy w szczególności grupy defaworyzowane, jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe	Spotkania informacyjne; indywidualne konsultacje	Liczba zorganizowanych spotkań; liczba godzin przeprowadzonych konsultacji	1.000,00 zł	Poszerzenie wiedzy wnioskodawców na temat procedury wyboru wniosków

II poł. 2016r. i kolejne lata	Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców poszczególnych projektów grantowych o zasadach ubiegania się o mikrodotacje	Spotkania na temat zasad wyboru i realizacji projektów grantowych wdrażanych przez Stowarzyszenie LGD Dolina Samy	Mieszkańcy obszaru LGD Dolina Samy, lokalne organizacje pozarządowe	Spotkania informacyjne; indywidualne konsultacje	Liczba zorganizowanych spotkań; liczba godzin przeprowadzonych konsultacji	1.000,00 zł	Poszerzenie wiedzy wnioskodawców na temat zasad realizacji projektów grantowych
II poł. 2017r. i kolejne lata	Pozyskanie informacji zwrotnej na temat oceny jakości pomocy świadczonej przez LGD pod kątem konieczności przeprowadzenia ewentualnych zmian w tym zakresie	Badanie satysfakcji wnioskodawców w zakresie oceny jakości pomocy świadczonej przez LGD na etapie przygotowywania wniosków o przyznanie pomocy	Wnioskodawcy w poszczególnych zakresach operacji wynikających z LSR	Ankiety w wersji elektronicznej rozsyłane na adresy e-mail wnioskodawców	Liczba wysłanych ankiet; zwrot ankiet na poziomie 50%	0,00 zł	Uzyskanie materiału umożliwiającego usprawnienie prac stowarzyszenia
II poł. 2018r.	Poinformowanie mieszkańców obszaru LGD Dolina Samy o pierwszych efektach wdrażania strategii finansowanej z dostępnych środków na lata 2014 – 2020; Wykreowanie pozytywnego wizerunku LGD jako kreatora działań rozwojowych	Kampania informacyjna na temat pierwszych efektów wdrażania LSR na lata 2014 – 2020	Mieszkańcy obszaru LGD Dolina Samy	Komunikaty zamieszczane na stronie internetowej Stowarzyszenia LGD Dolina Samy i lokalnych portalach; materiały informacyjne; artykuły w prasie lokalnej	Liczba artykułów w prasie lokalnej; liczba wydanych materiałów; liczba ogłoszeń na stronach internetowych	5.000,00	Rozpowszechnienie informacji o korzyściach płynących z wdrażania PROW na lata 2014 – 2020

II poł. 2020r.	Poinformowanie mieszkańców obszaru LGD Dolina Samy o kolejnych efektach wdrażania strategii finansowanej z dostępnych środków na lata 2014 – 2020;	Kampania informacyjna na temat efektów wdrażania LSR na lata 2014 – 2020	Mieszkańcy obszaru LGD Dolina Samy	Komunikaty zamieszczane na stronie internetowej Stowarzyszenia LGD Dolina Samy i lokalnych portalach; materiały informacyjne; artykuły w prasie lokalnej	Liczba artykułów w prasie lokalnej; liczba wydanych materiałów; liczba ogłoszeń na stronach internetowych	5.000,00	Rozpowszechnienie informacji o korzyściach płynących z wdrażania PROW na lata 2014 – 2020
II poł. 2022r.	Poinformowanie mieszkańców obszaru LGD Dolina Samy o końcowych efektach wdrażania strategii finansowanej z dostępnych środków na lata 2014 – 2020;	Kampania informacyjna na temat efektów wdrażania LSR na lata 2014 – 2020	Mieszkańcy obszaru LGD Dolina Samy	Komunikaty zamieszczane na stronie internetowej Stowarzyszenia LGD Dolina Samy i lokalnych portalach; materiały informacyjne; artykuły w prasie lokalnej	Liczba artykułów w prasie lokalnej; liczba wydanych materiałów; liczba ogłoszeń na stronach internetowych	5.000,00	Rozpowszechnienie informacji o korzyściach płynących z wdrażania PROW na lata 2014 – 2020